

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Міністерство фінансів України

Програма Розвитку ООН в Україні

**Державна установа «Інститут
економіки та прогнозування» НАН
України**

**Науково-дослідний економічний
інститут**

**Інститут економічних досліджень та
політичних консультацій**

Інститут еволюційної економіки

**Міжнародний центр перспективних
досліджень**

CASE Україна

Райффайзен Банк «Аваль»

ПАТ «БТА Банк»

OTP Bank

The Bleyzer Foundation

FOREX CLUB

Україна: перспективи розвитку

КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗ

**Випуск 26,
2011 рік**

Україна: перспективи розвитку (Консенсус-прогноз) – видання Міністерства економіки України, яке готується Департаментом макроекономіки за сприяння Програми Розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) в рамках Проекту «Цілі Розвитку Тисячоліття – Україна» (MDGP). Публікація стане у нагоді урядовцям, фахівцям центральних та місцевих органів виконавчої влади, науковцям, представникам громадських організацій, усім, кого цікавлять питання соціально-економічного розвитку країни, макроекономічного прогнозування.

Видання підготовлено Міністерством економіки України та містить матеріали семінару з макроекономічного прогнозування, який відбувся 31 березня 2011 року. Семінари з прогнозування мають на меті підвищення якості макроекономічних прогнозів шляхом експертного обговорення (прогнозів, поточних економічних тенденцій, результатів досліджень), досягнення консенсусу щодо перспективного бачення подальших шляхів розвитку країни та обміну інформацією між основними прогнозуючими організаціями (урядовими установами, міжнародними фінансовими організаціями, науково-дослідними інститутами, аналітичними центрами, недержавними організаціями тощо).

У підготовці випуску брали участь:

Наталя Горшкова
Максим Дуда
Оксана Загоротько
Людмила Хмельюк
Наталія Сітнікова
Тетяна Боліла

Електронна адреса: khmelyuk@me.gov.ua, natalia.sitnikova@undp.org.

Контактні телефони: (044) 253-82-77, 253-43-54

При використанні матеріалів посилання на джерело обов'язкове.

© Міністерство економіки України

ЗМІСТ

ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ (квітень 2009-листопад 2010) ТА ЗВІТНІ ДАНІ ЗА 2010 РІК	4
СТИСЛИЙ ОГЛЯД КОНСЕНСУС-ПРИПУЩЕНЬ	5
ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА 2011-2012 РОКИ	6
ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА 2013-2015 РОКИ (УСЕРЕДНЕНИЙ)	19
РИЗИКИ НА 2011-2012 РОКИ	20
ТАБЛИЦІ	24

«Консенсус-прогноз» – це усереднене значення основних прогнозних показників економічного розвитку України, які розраховані на основі експертних оцінок учасників «Консенсус-прогноз» опитування. Наведений у публікації консенсус-прогноз на 2011-2012 роки розраховано на базі матеріалів, наданих експертами Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Державної установи «Інституту економіки та прогнозування» НАН України, Науково-дослідного економічного інституту, Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, Інституту еволюційної економіки, Міжнародного центру перспективних досліджень, Компанії CASE Україна, Райффайзен Банку «Аваль», ПАТ «БТА Банк», OTP Bank, The Bleyzer Foundation та FOREX CLUB.

«Консенсус-прогноз» ґрунтується на консультаціях та дискусіях з експертами. Просимо звернути увагу на те, що всі прогнозні показники, надані учасниками семінару, не є офіційними прогнозами установ, а лише експертними оцінками фахівців.

Ми висловлюємо щиру подяку всім спеціалістам, які брали участь у цій роботі.

Таблиця 1.

Динаміка консенсус-прогнозу (квітень 2009-листопад 2010) та звітні дані за 2010 рік

Показник	квітень 2009	липень 2009	жовтень 2009	березень 2010	липень 2010	листопад 2010	Звіт за 2010 рік
Реальний сектор							
Номінальний ВВП, млн. грн.	1 197 470	1 117 992	1 071 295	1 067 205	1 078 546	1 078 984	1 085 900
Реальний ВВП, індекс, рік до року	101,7	101,9	102,4	103,4	103,8	104,2	104,2
Інфляція, індекс							
Індекс споживчих цін (середній за рік)	114,6	114,2	112,9	111,6	110,7	109,7	109,4
грудень до грудня попереднього року	113,2	112,1	111,3	112,5	112,2	112,2	109,1
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	116,5	115,4	112,4	114,2	118,5	118,0	120,9
грудень до грудня попереднього року	115,1	113,5	111,8	114,0	119,2	118,2	118,7
Зовнішній сектор, млн. дол. США							
Рахунок поточних операцій	-219	60	255	-562	87	-838	-2 884
Обсяг експорту товарів та послуг	71 753	66 355	62 517	61 398	63 457	67 027	69 255
Обсяг імпорту товарів та послуг	73 278	67 457	63 203	62 880	64 291	68 767	73 105
Прямі іноземні інвестиції	7 154	6 069	5 772	5 354	4 914	4 668	5 759
Зовнішній сектор, % рік до року							
Обсяг експорту товарів та послуг	111,6	114,9	112,7	114,2	116,4	121,8	127,7
Обсяг імпорту товарів та послуг	110,7	113,0	110,7	111,9	114,2	119,8	130,1
Обмінний курс, грн./дол. США							
Середній	9,10	8,46	8,71	8,23	7,95	7,93	7,94
Кінець періоду	9,43	8,86	8,81	8,16	8,01	7,97	7,96
Зведений бюджет, млн. грн.							
Всі доходи	362 697	326 165	303 357	318 869	337 521	335 515	314 506
Всі видатки	385 408	352 420	342 376	367 552	390 507	393 091	379 191
Загальний баланс	-21 798	-24 801	-38 439	-48 683	-52 986	-57 576	-64 685*
Приватизація	4 300	3 660	6 373	5 377	7 121	3 338	1 093
Зведений бюджет, % до ВВП							
Загальний баланс	-1,9	-2,3	-3,6	-4,6	-4,9	-5,3	-5,9*
Гроші та кредит							
Монетарна база, зміна у %	14,8	15,9	13,5	13,8	14,4	15,8	15,8
Грошова маса (М3), зміна у %	20,3	17,5	14,7	15,9	17,3	19,8	22,7
Середня заробітна плата працівників, грн.	2 344	2 213	2 219	2 178	2 248	2 286	2 239

* враховуючи погашення просроченої заборгованості з відшкодування ПДВ (16,4 млрд. грн.)

СТИСЛИЙ ОГЛЯД КОНСЕНСУС-ПРИПУЩЕНЬ

Консенсусні припущення макроекономічного прогнозу

Основні консенсусні припущення учасників семінару відображені у таблиці 2.

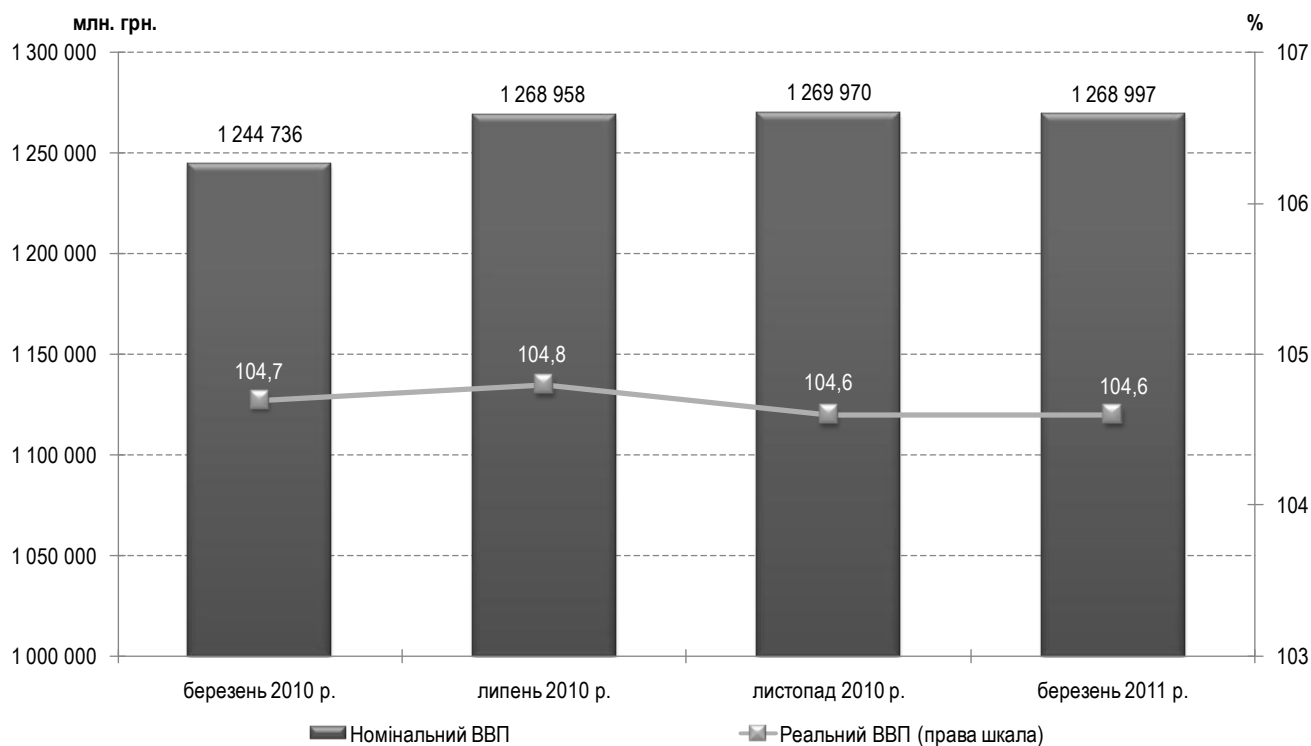
Таблиця 2.

	2011				2012
	березень 2010 р.	липень 2010 р.	листопад 2010 р.	березень 2011 р.	березень 2011 р.
ВВП, % реальної зміни:					
Світ	3,6	3,7	3,5	4,0	4,1
Російська Федерація	3,7	3,8	4,3	4,3	4,1
США	2,4	2,5	2,1	2,9	2,7
Зона євро/ЄС	1,6	1,5	1,5	1,6	1,7
Індекс споживчих цін, грудень до грудня попереднього року,%:					
Світ	102,3	102,7	103,0	103,2	103,1
Російська Федерація	108,1	107,6	108,2	107,8	107,3
США	102,3	102,2	101,6	101,9	102,1
Зона євро/ЄС	101,3	101,4	101,6	102,0	101,9
Облікова ставка, %, на кінець року	9,6	8,9	8,1	8,2	7,8
Середньорічний обмінний курс, рубль/дол. США	30,6	29,5	29,8	30,0	29,8
Середньорічна ціна на природний газ, дол. США за 1 тис. м ³	342,5	286,7	278,0	279,0	292,9
Ціни на нафту (середньорічна), дол. США/барель	87,1	86,2	85,5	102,0	103,2
Мінімальна заробітна плата (середньорічна), грн.	882,0	936,0	964,0	962,7	1073,7
Надходження від приватизації, млн. грн.	4648	9519	13246,7	11146,1	7263,5
Врожай зернових, млн. тонн	43,1	45,1	42,2	41,7	44,7

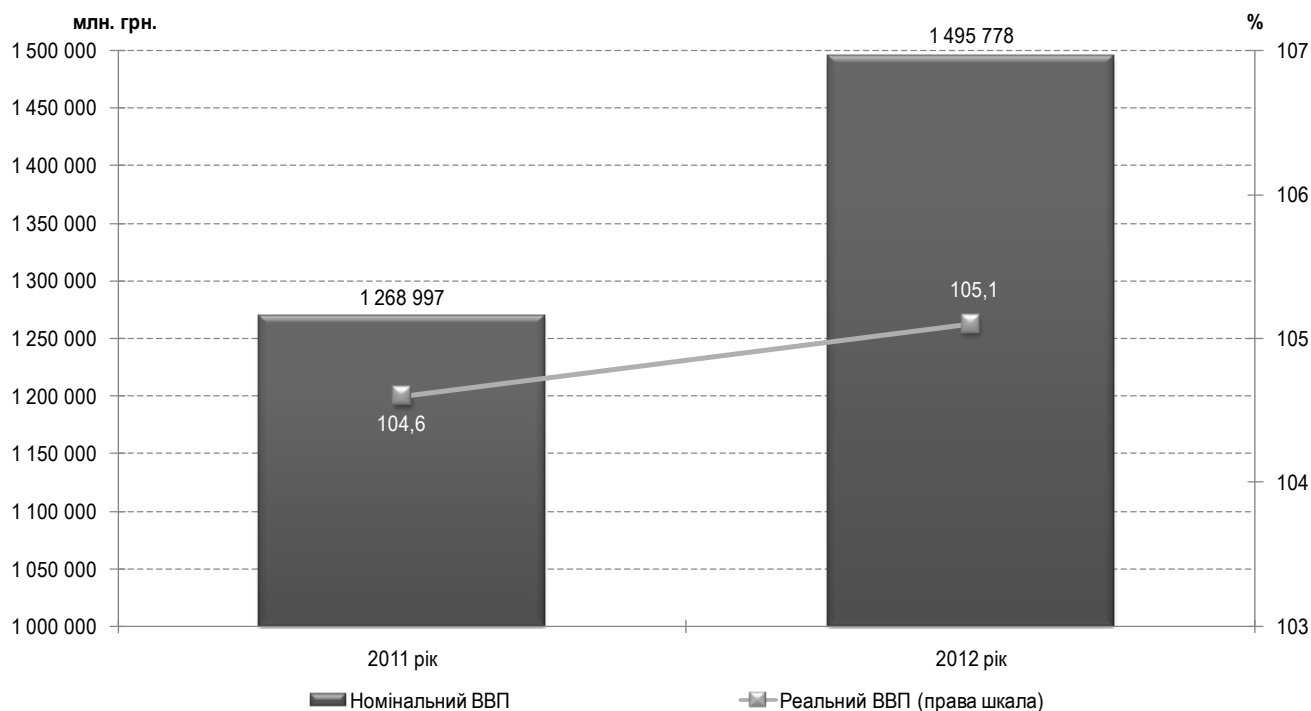
ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА 2011-2012 РОКИ

До Вашої уваги пропонується четвертий варіант Консенсус-прогнозу основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2011 рік (табл. 6, 7), розрахований на базі матеріалів, представлених учасниками семінару. Прогноз макропоказників на 2012 рік прогнозуючими організаціями представлено вперше (табл. 6, 8).

Рис. 1. Консенсус – прогноз реального та номінального ВВП на 2011-2012 роки

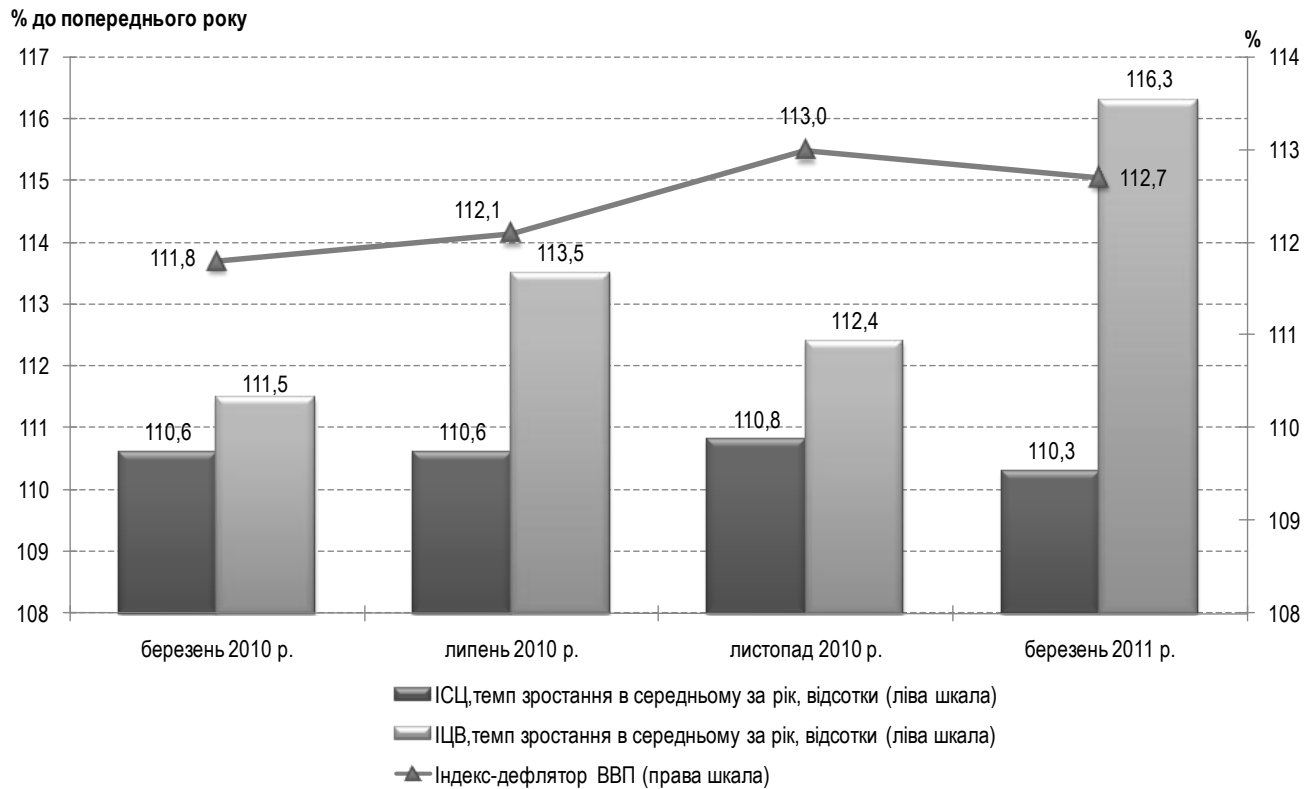


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

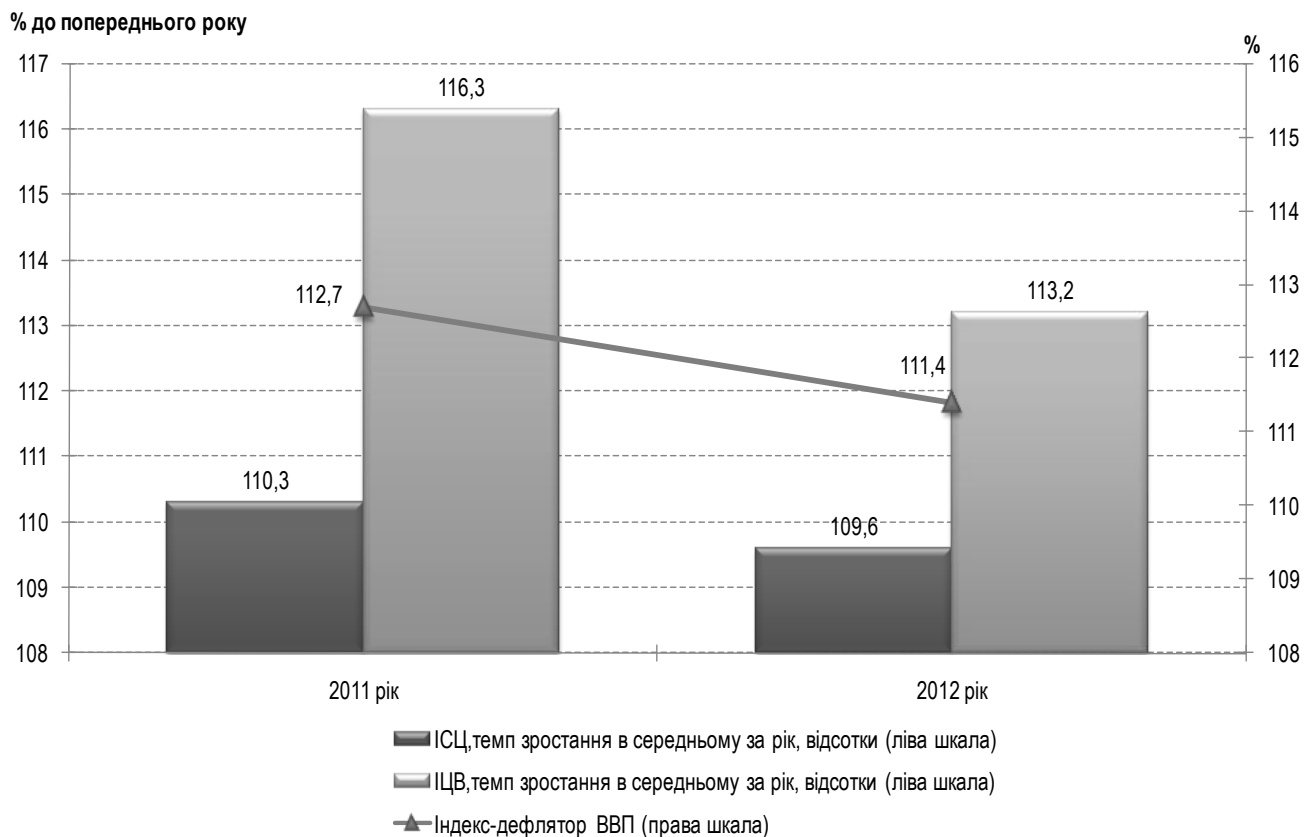


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 2. Консенсус – прогноз цінових індексів на 2011-2012 роки

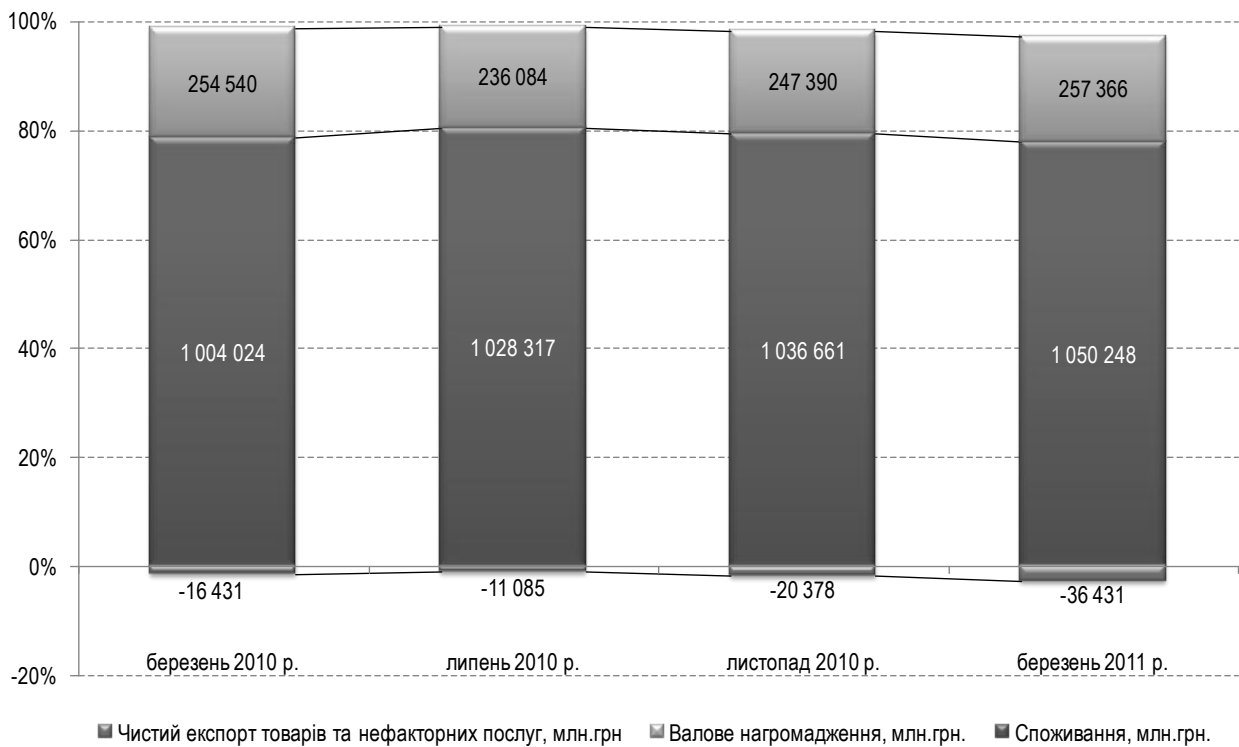


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

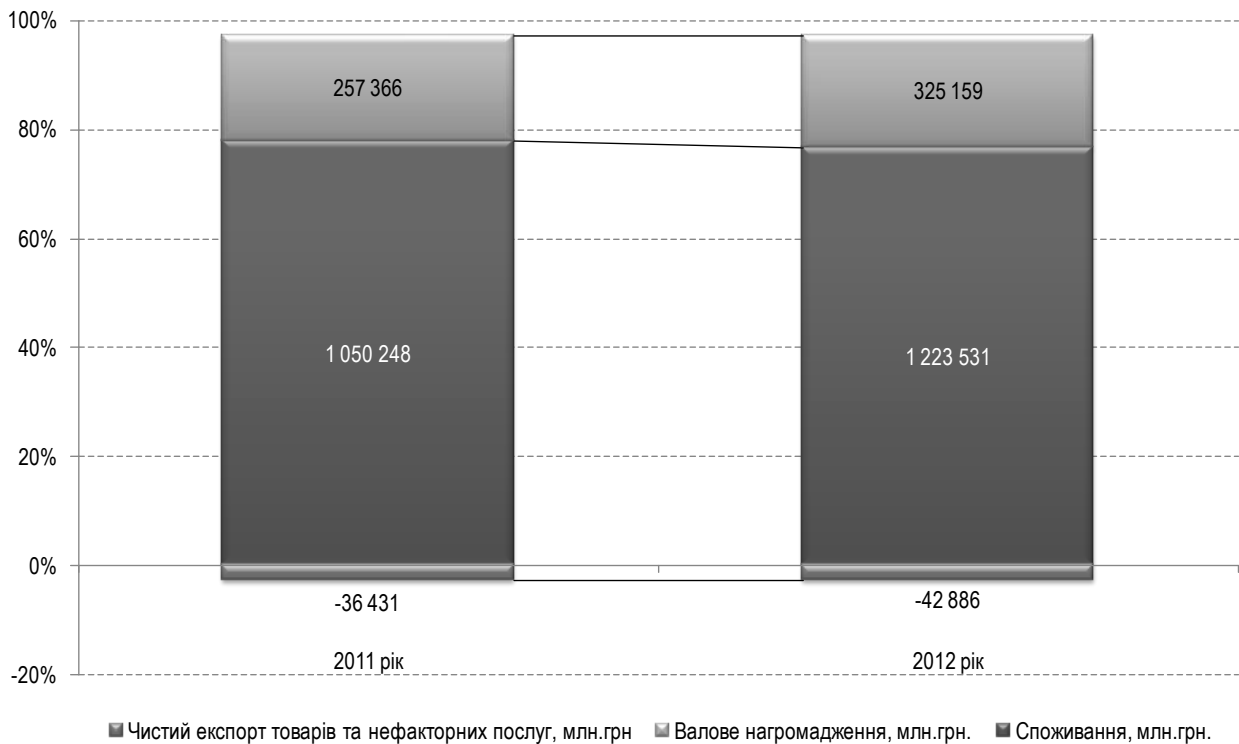


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 3. Консенсус – прогноз основних складових ВВП за категоріями кінцевого використання на 2011-2012 роки

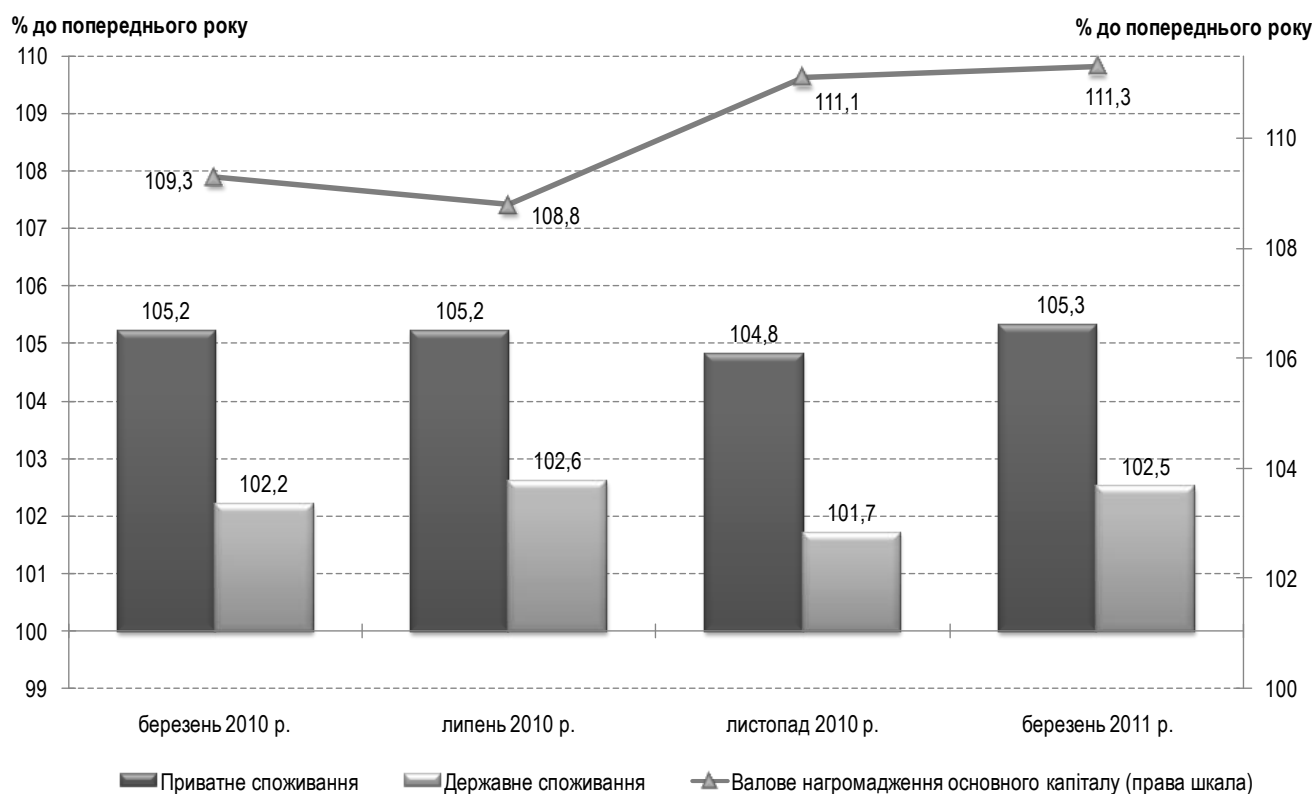


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

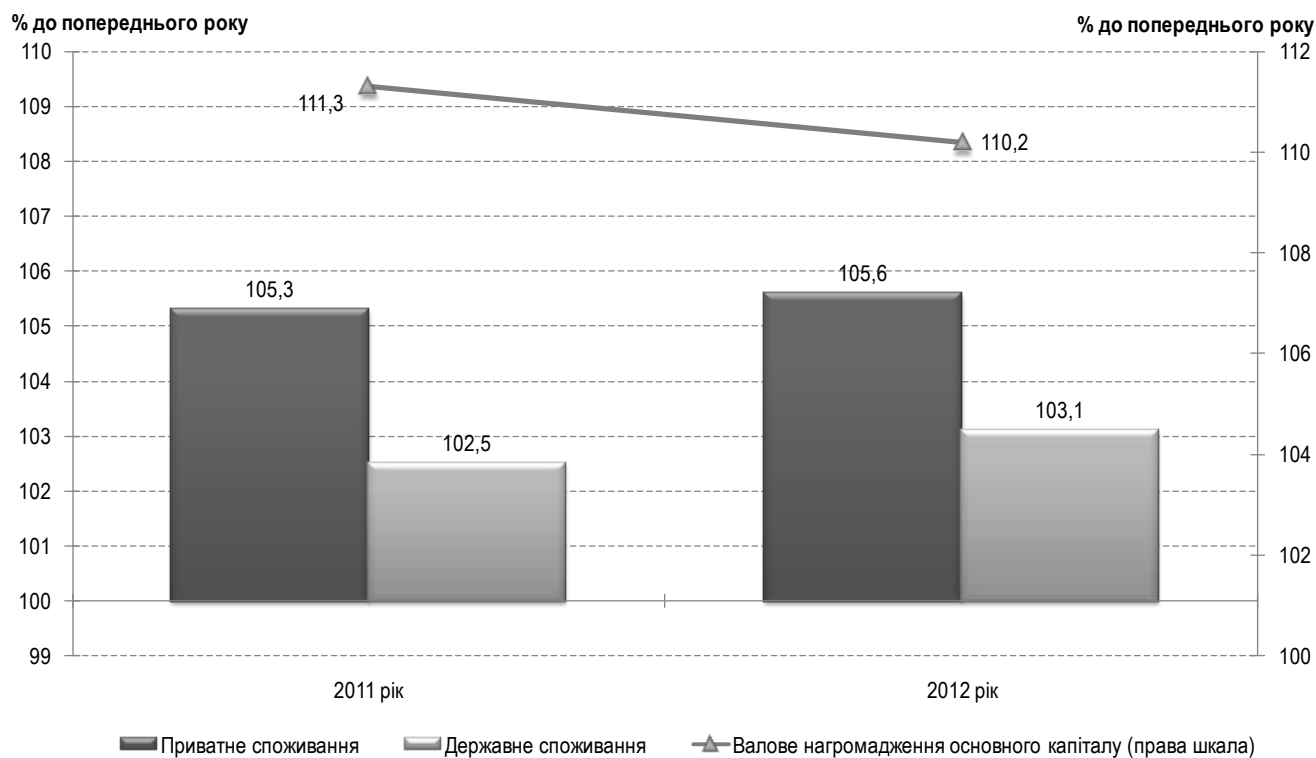


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 4. Консенсус – прогноз приватного та державного споживання, валового нагромадження основного капіталу на 2010-2012 роки

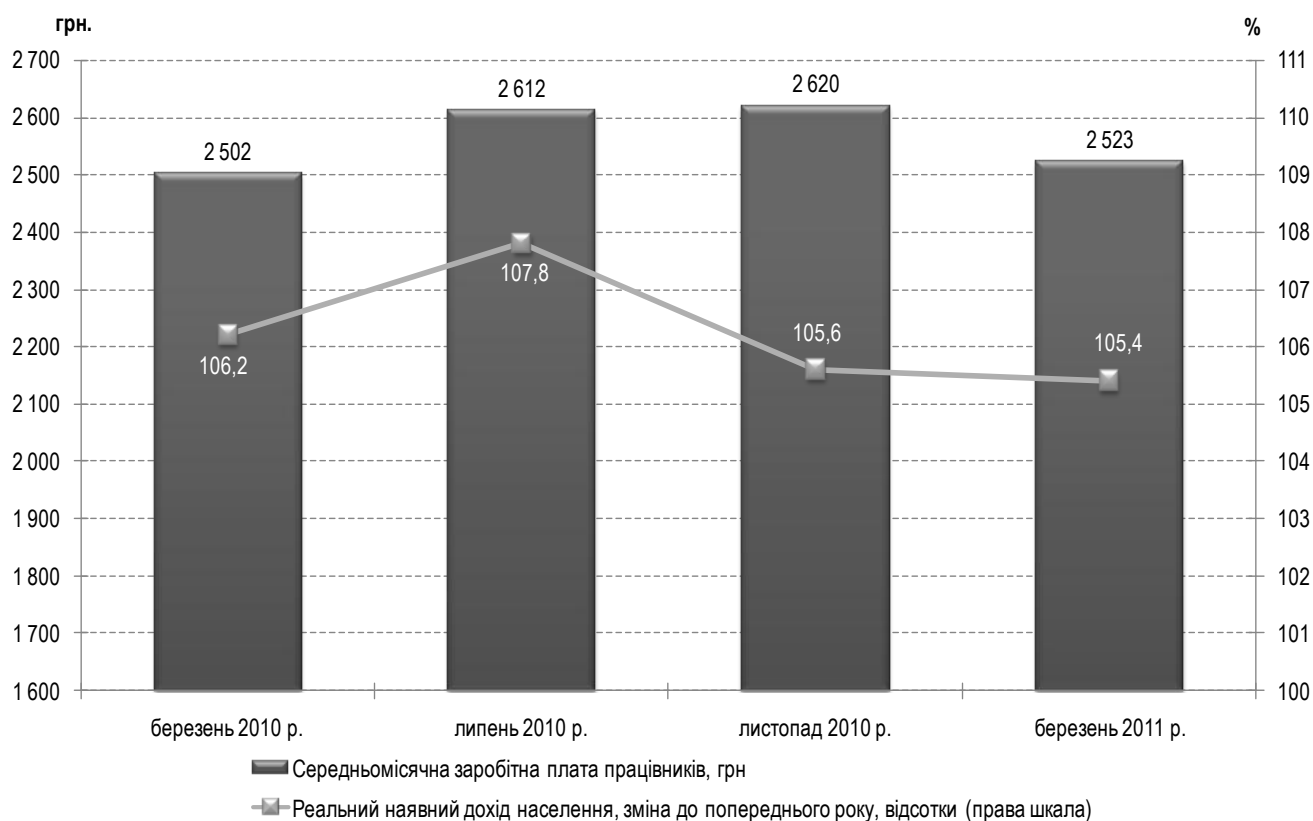


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

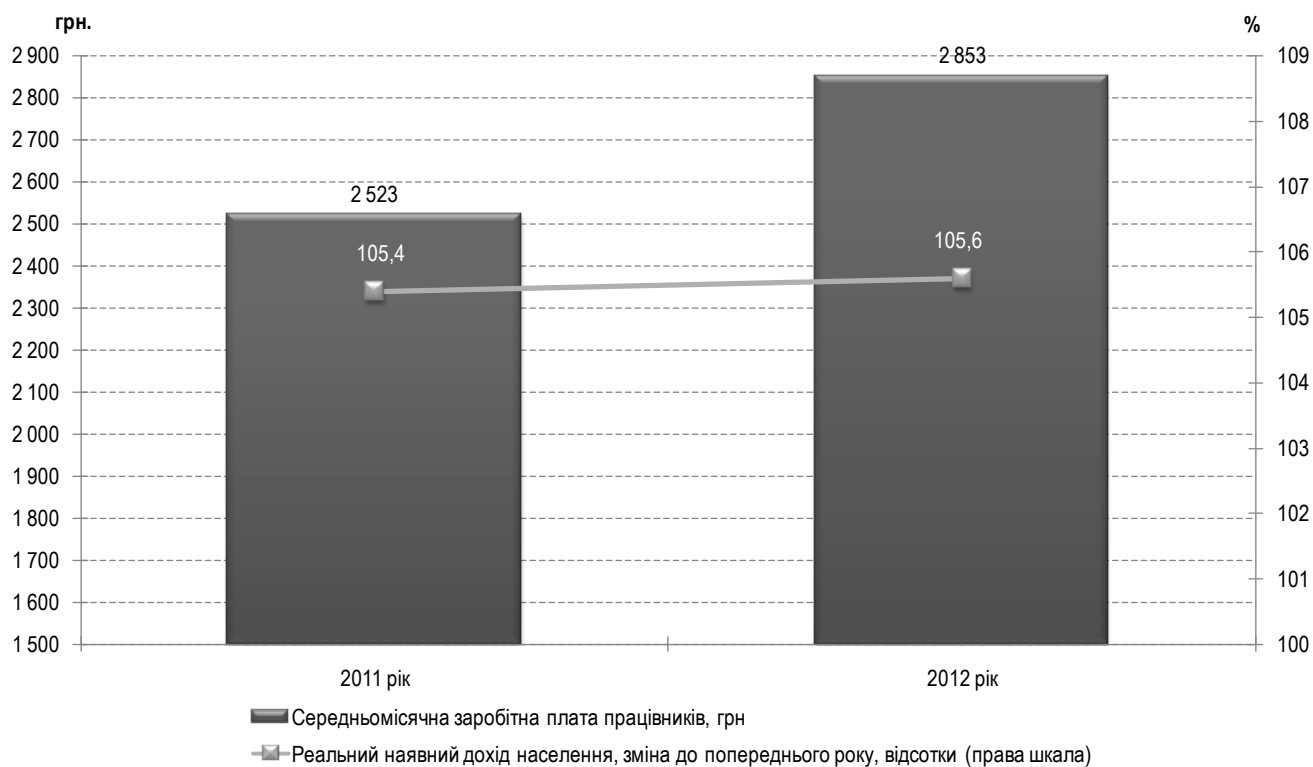


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 5. Консенсус – прогноз середньої заробітної плати та зміни реального наявного доходу населення на 2011-2012 роки

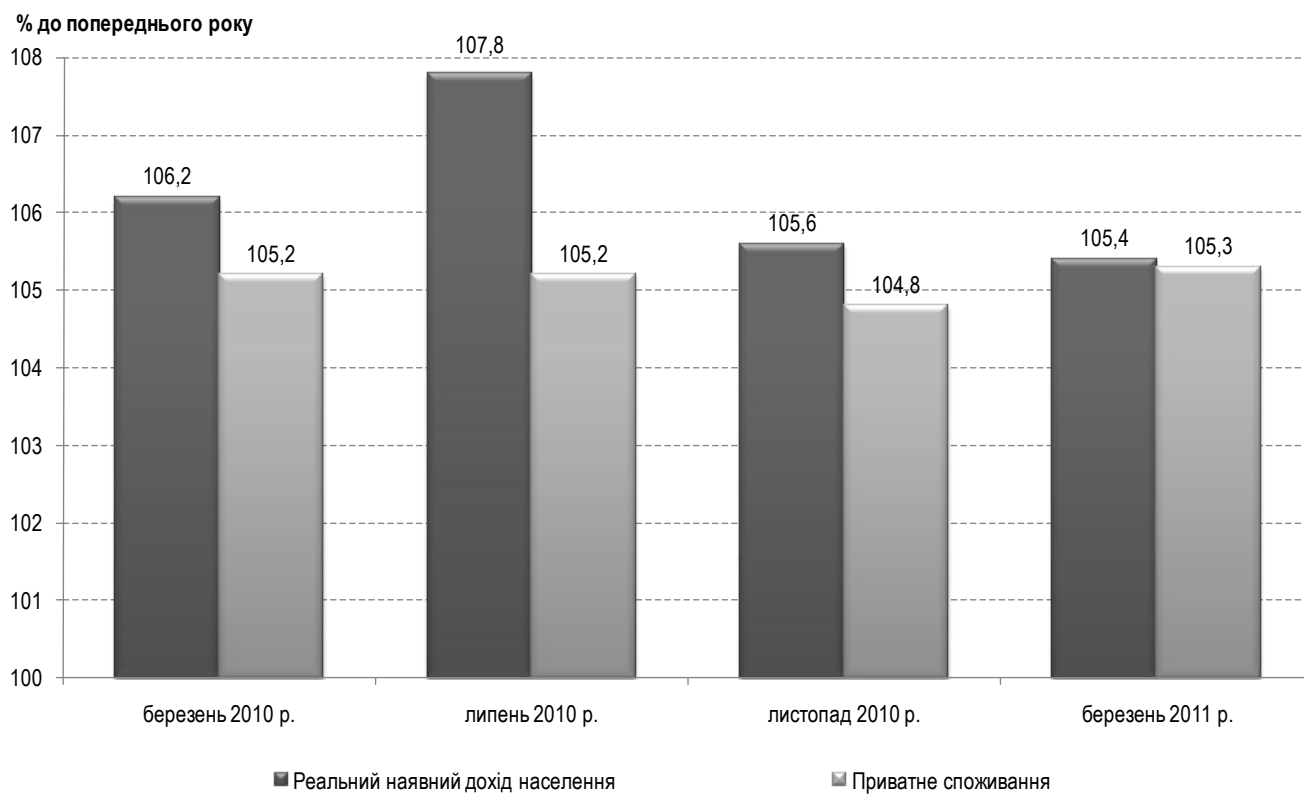


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

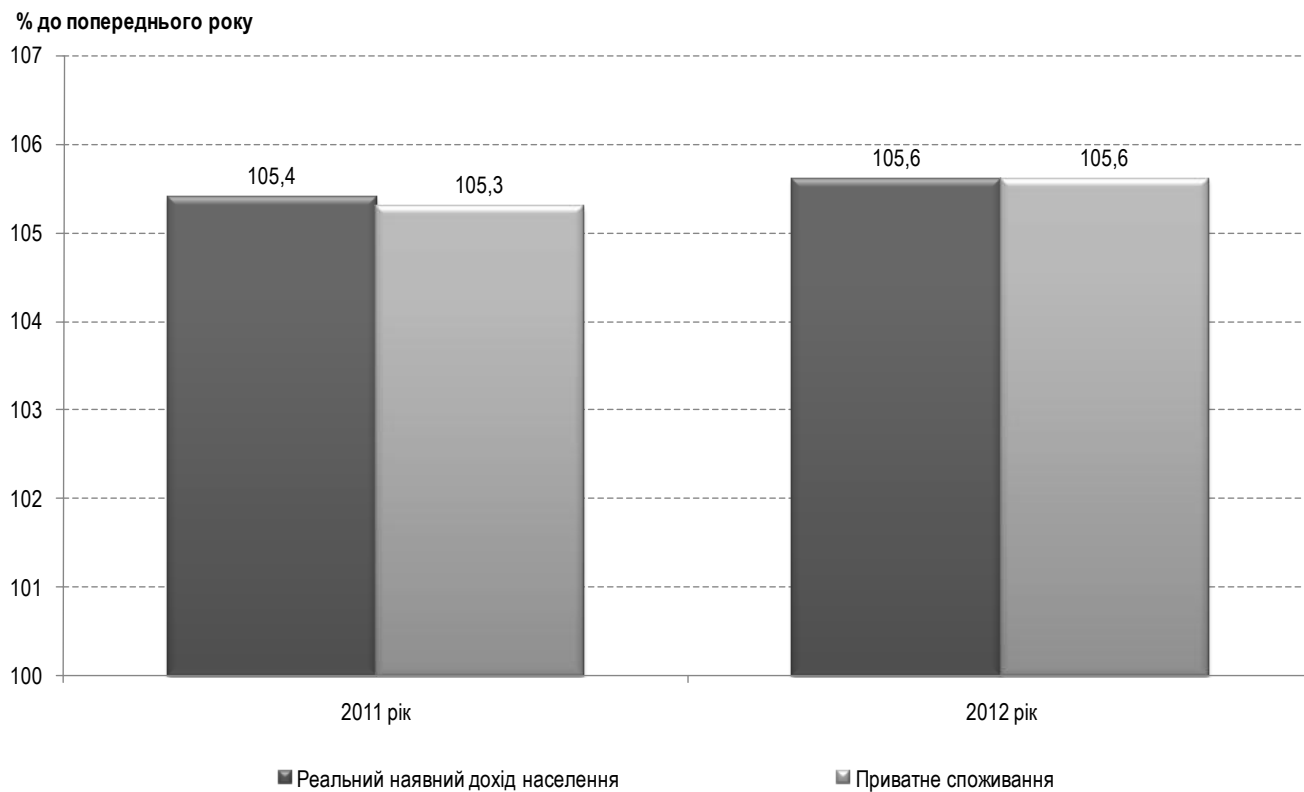


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 6 Консенсус – прогноз реального наявного доходу населення та приватного споживання на 2011-2012 роки

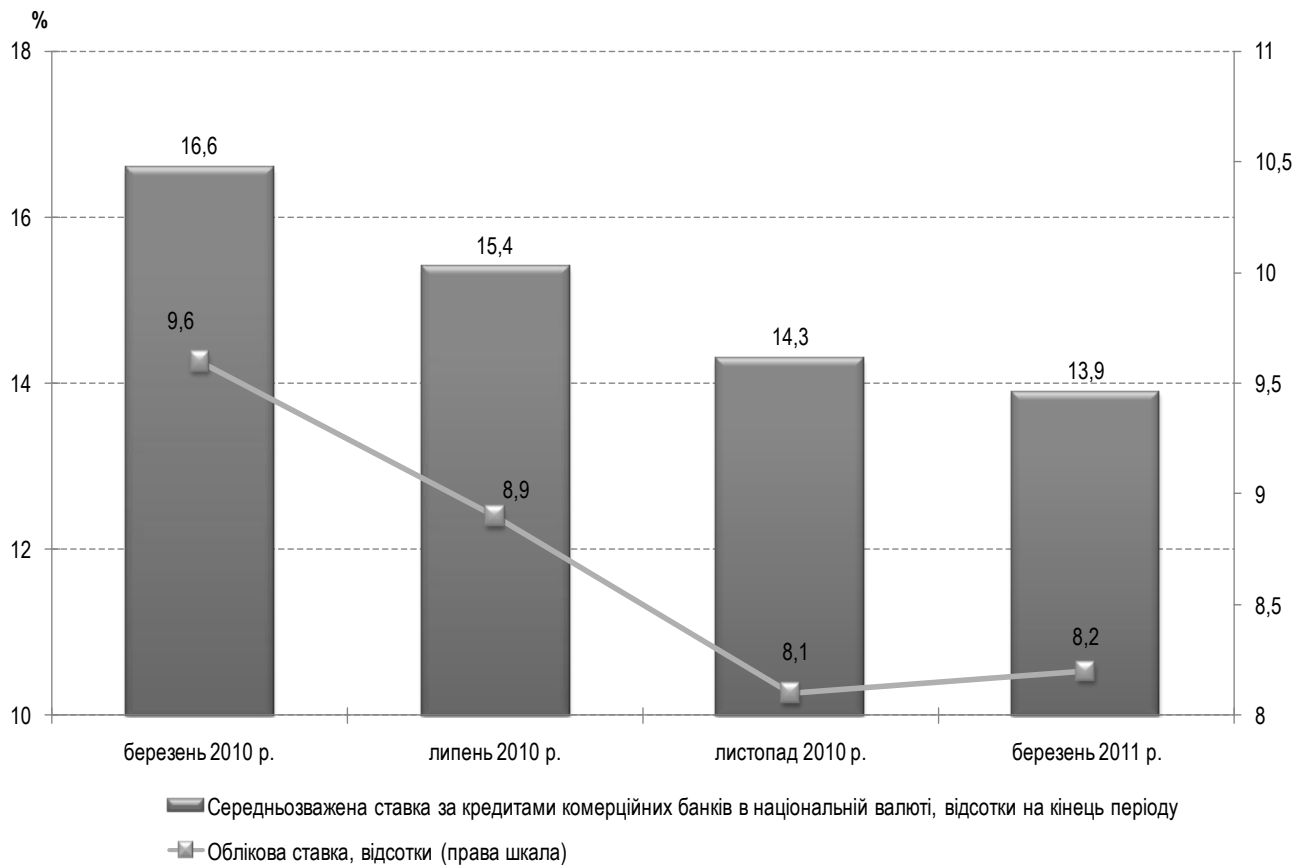


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

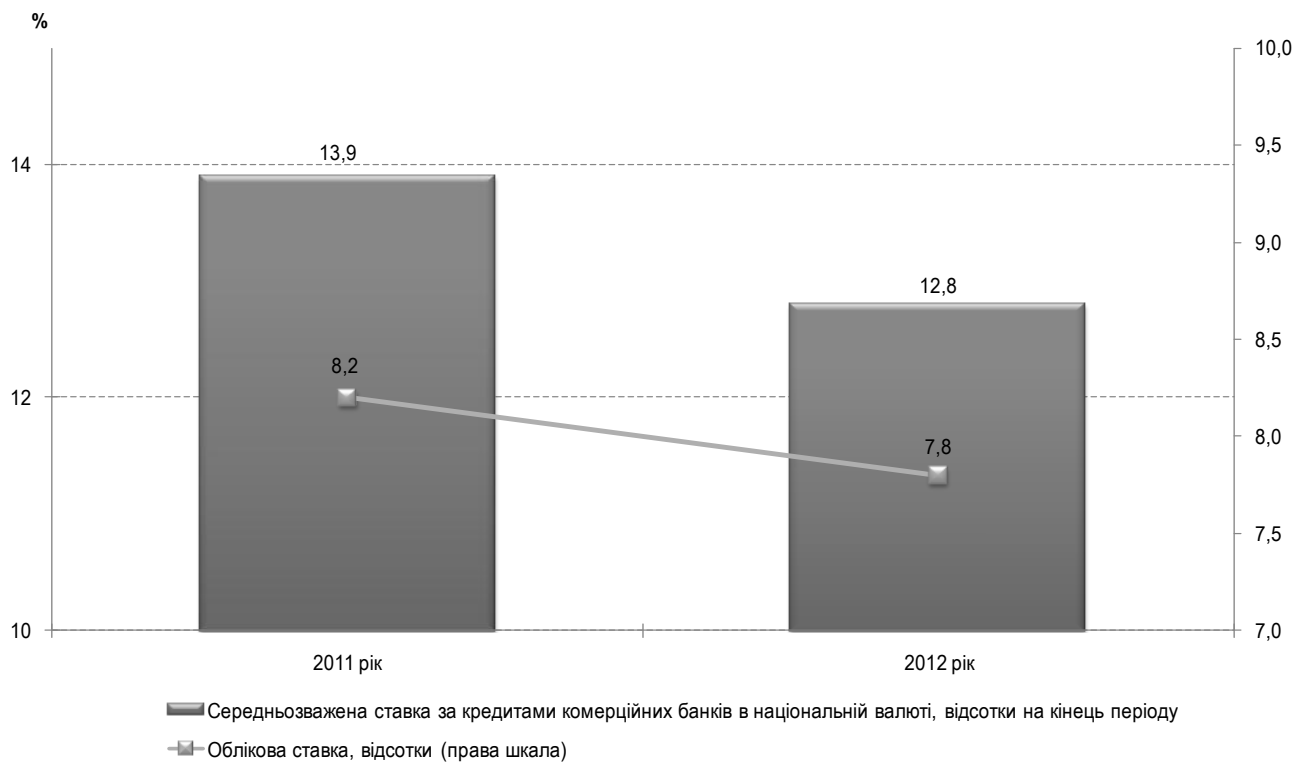


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 7. Консенсус – прогноз показників банківської сфери на 2011-2012 роки

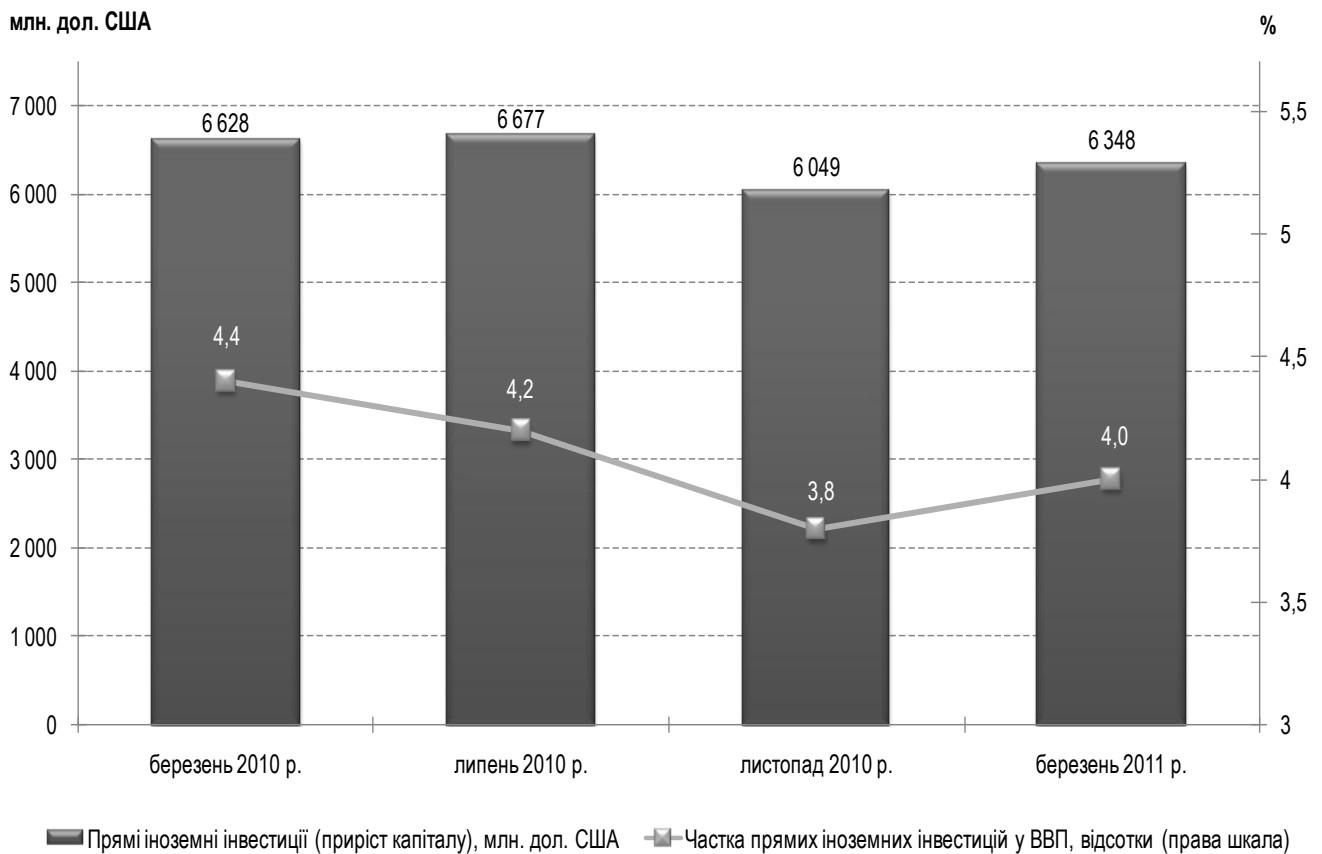


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

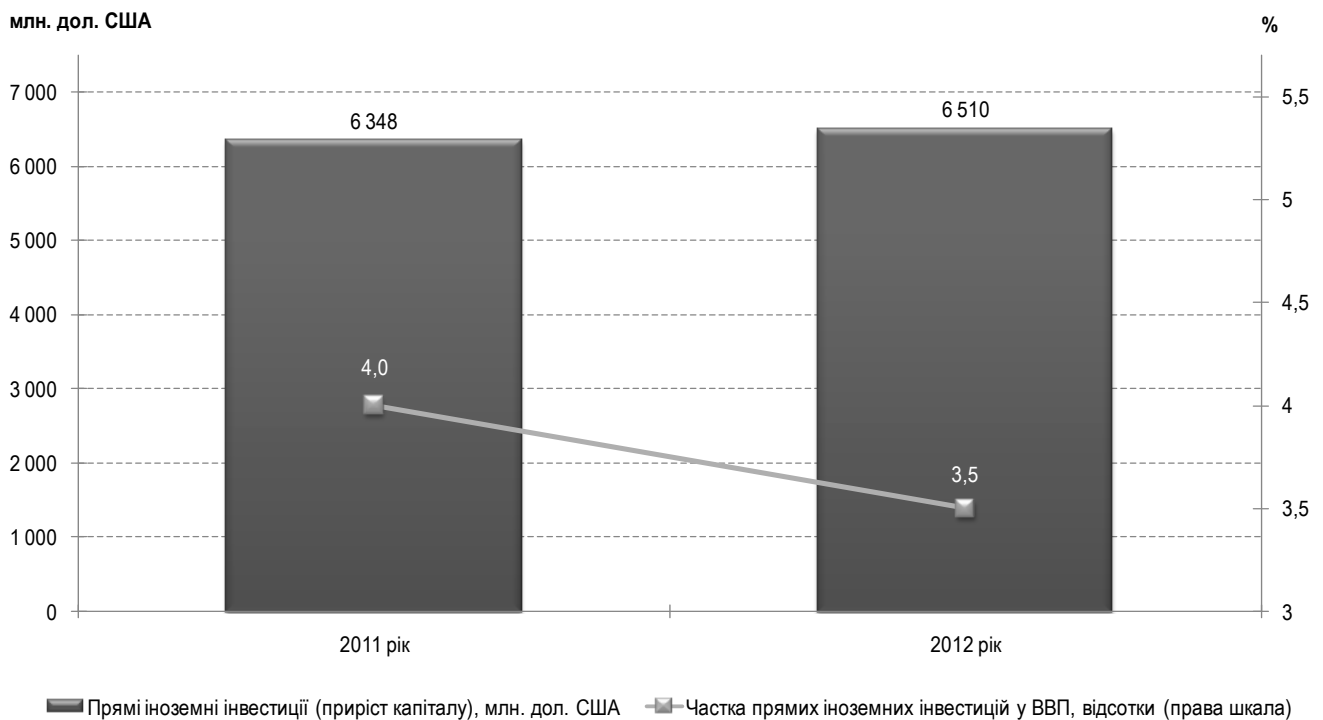


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

**Рис. 8. Консенсус – прогноз обсягів чистого притоку
прямих іноземних інвестицій на 2011-2012 роки**

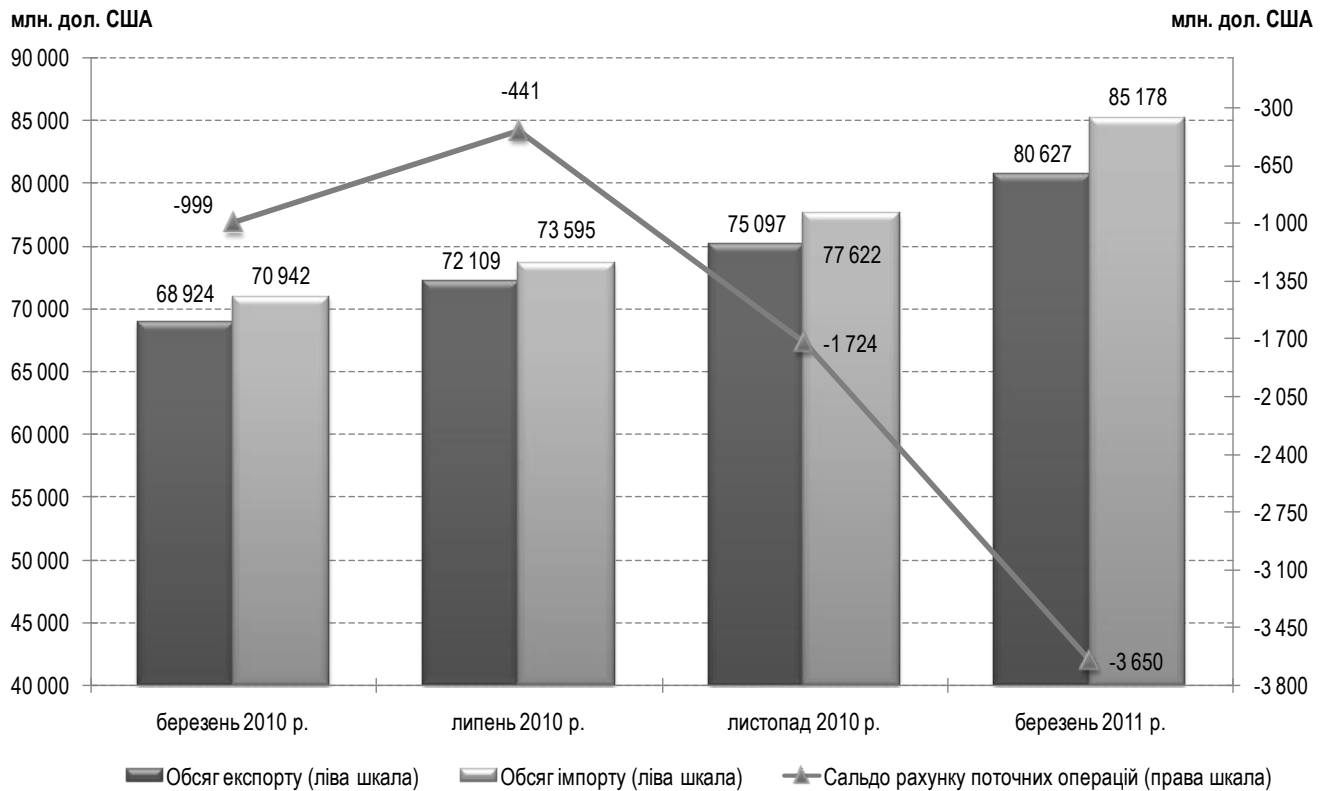


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

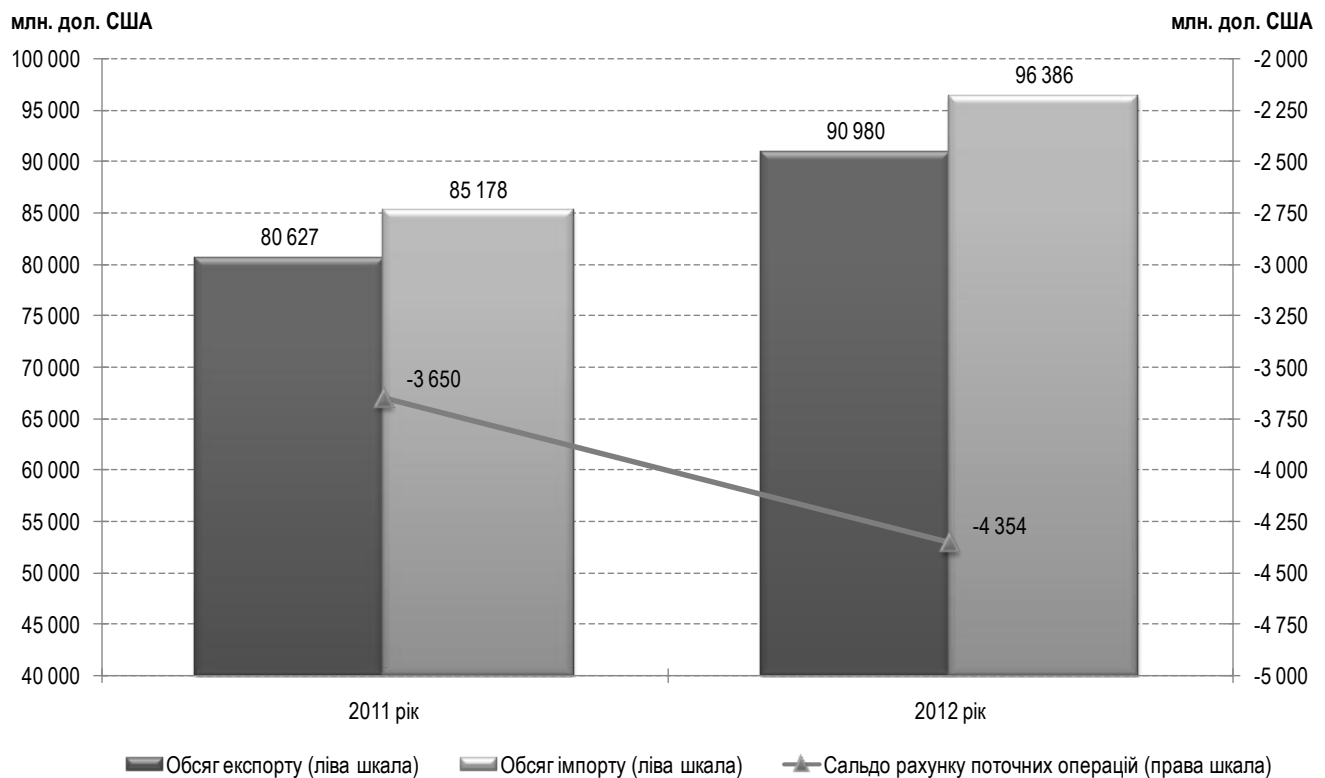


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 9. Консенсус – прогноз обсягів експорту, імпорту товарів та послуг та усередненого значення від'ємного сальдо рахунку поточних операцій на 2011-2012 роки

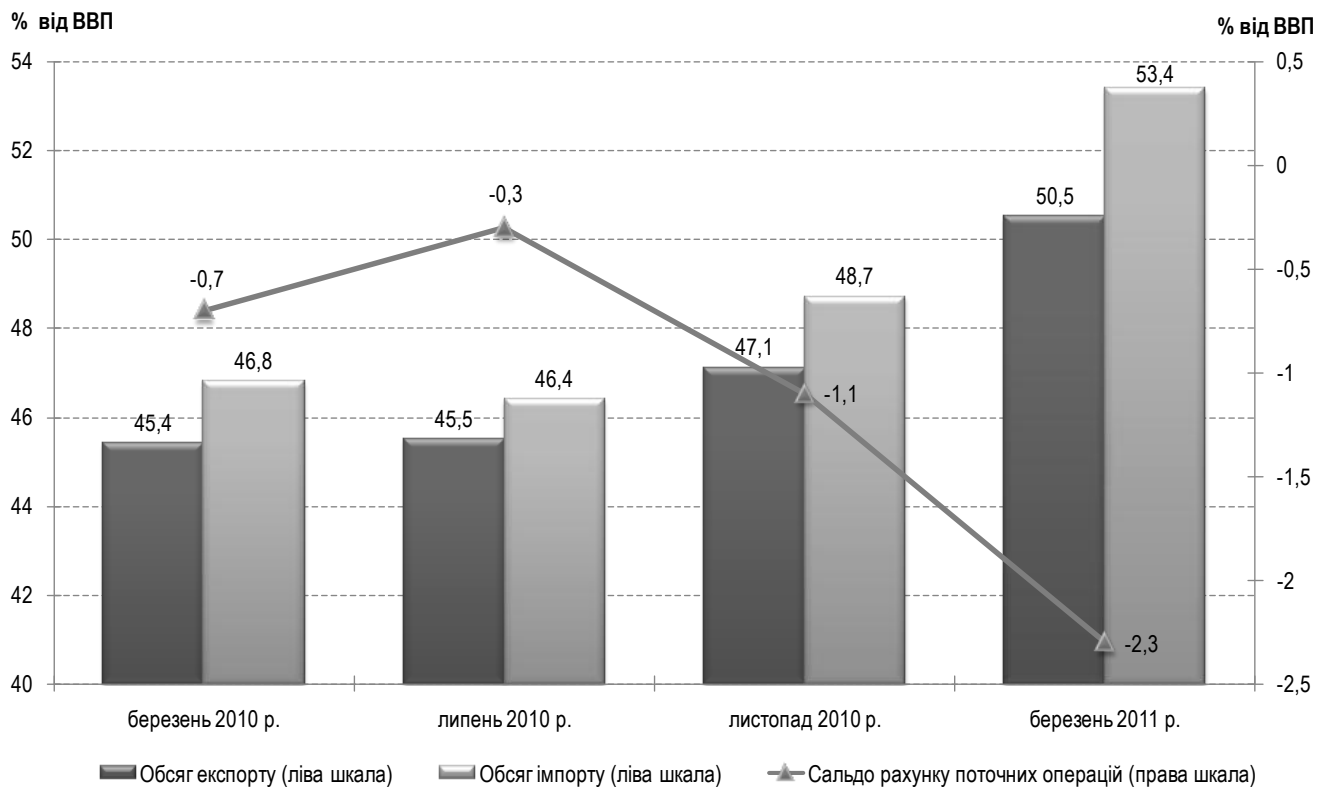


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

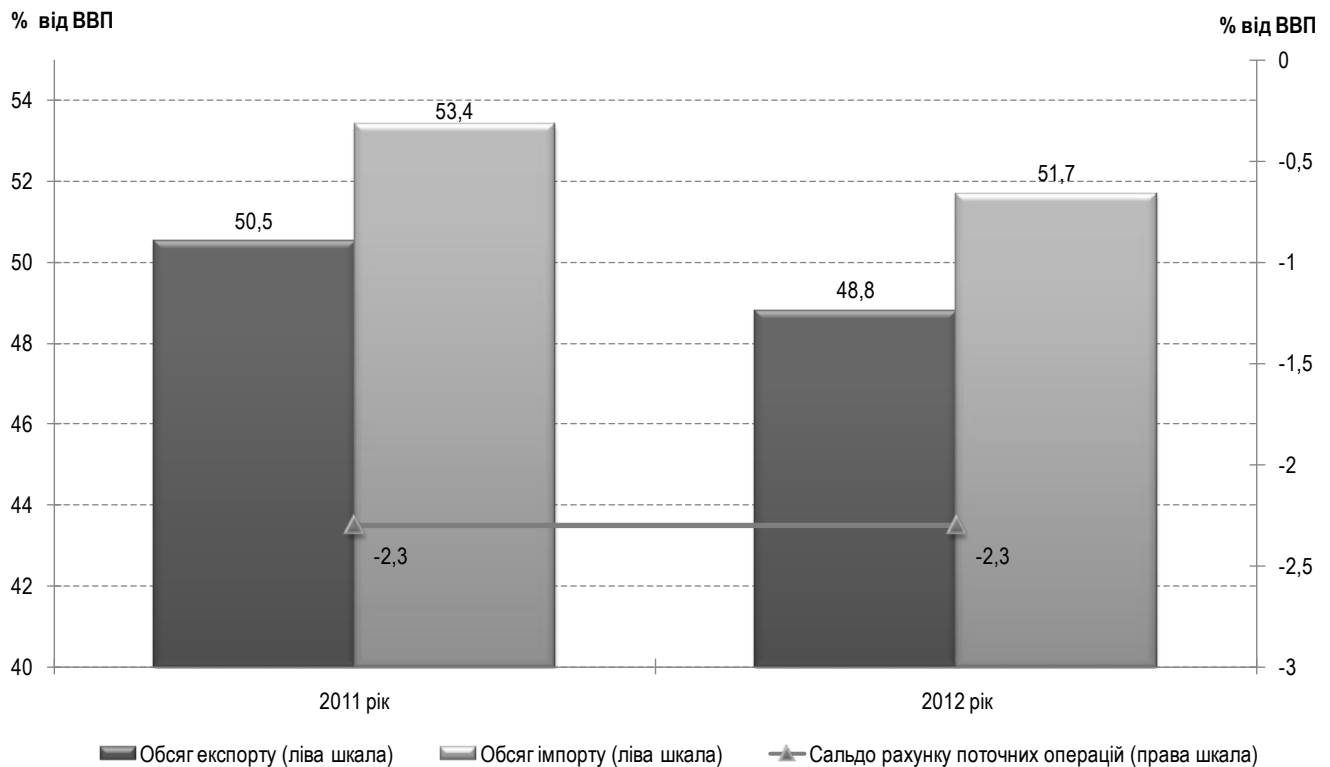


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 10. Консенсус – прогноз частки експорту та імпорту товарів та послуг у структурі ВВП та усередненого значення від'ємного сальдо рахунку поточних операцій у ВВП на 2011-2012 роки

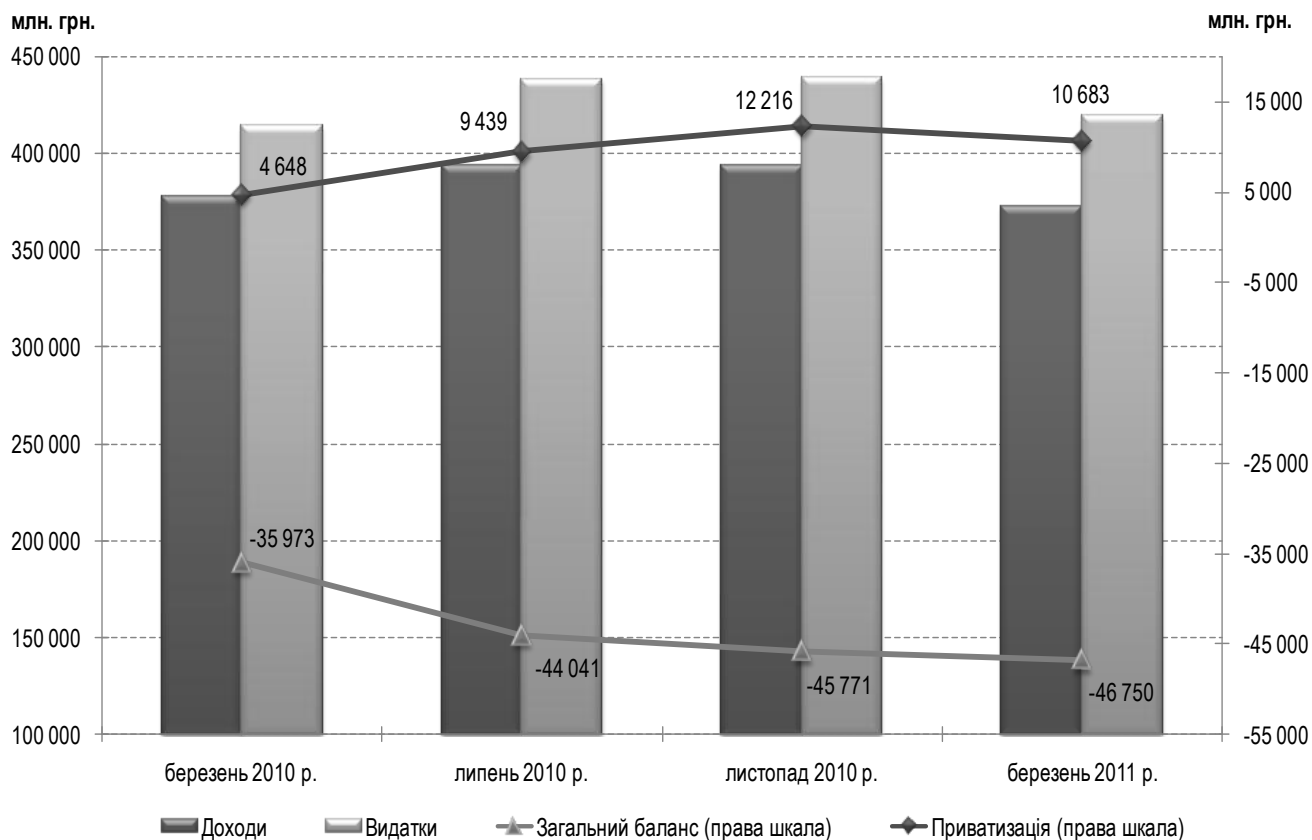


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

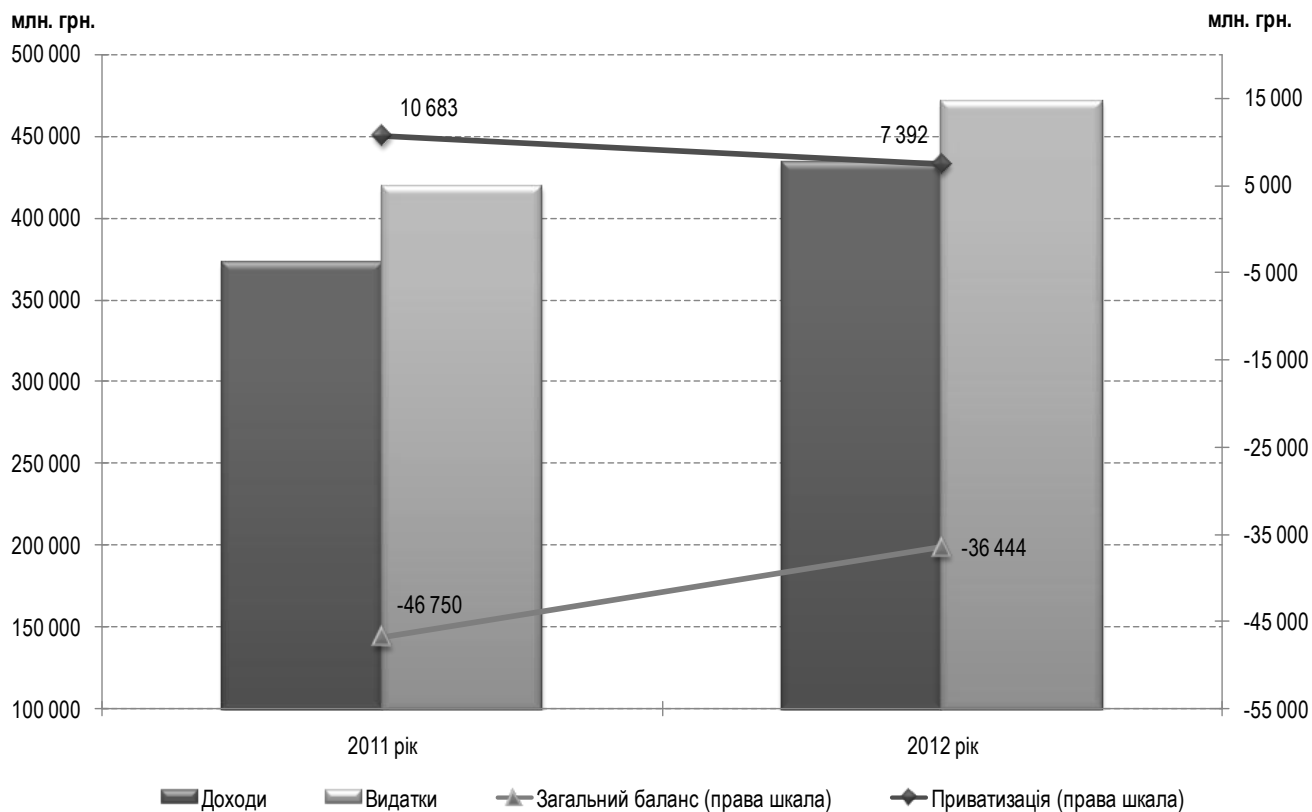


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 11. Консенсус – прогноз бюджетних показників на 2011-2012 роки

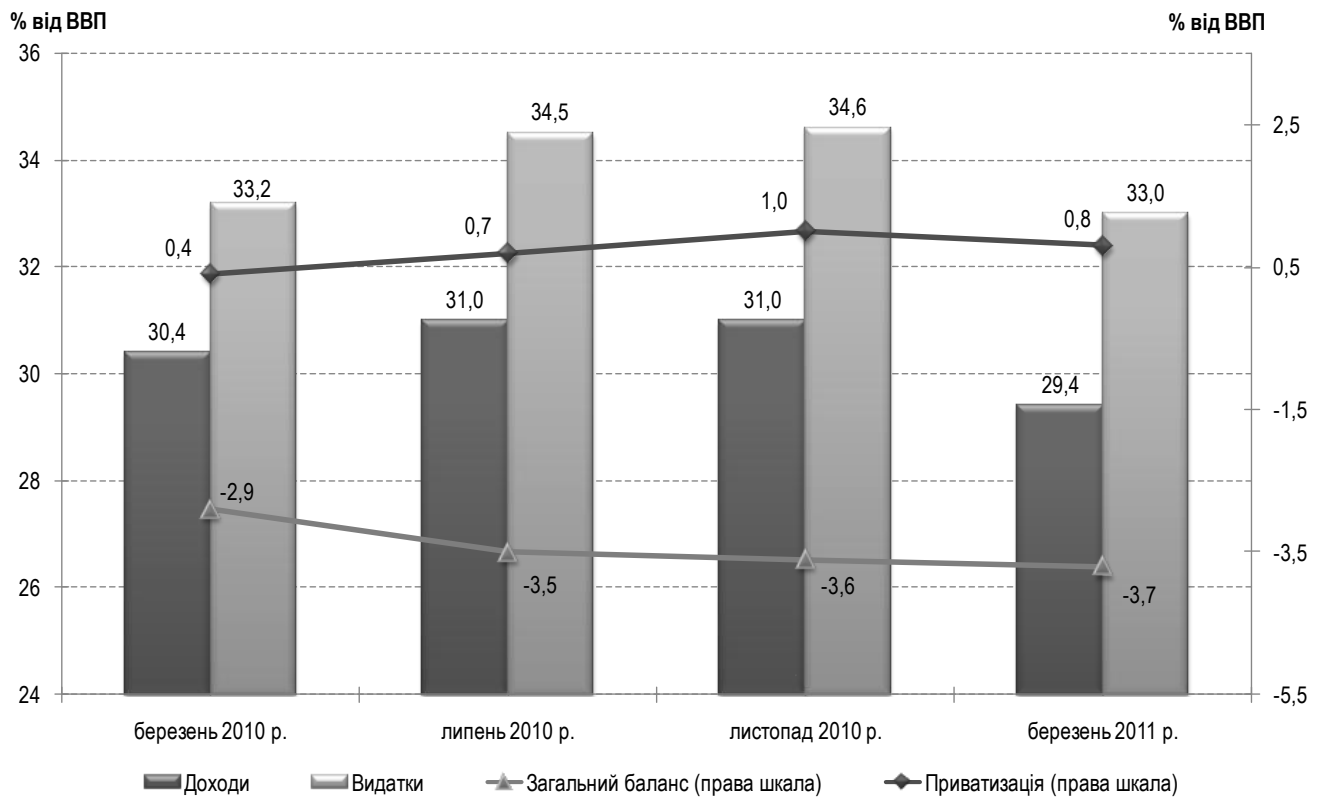


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

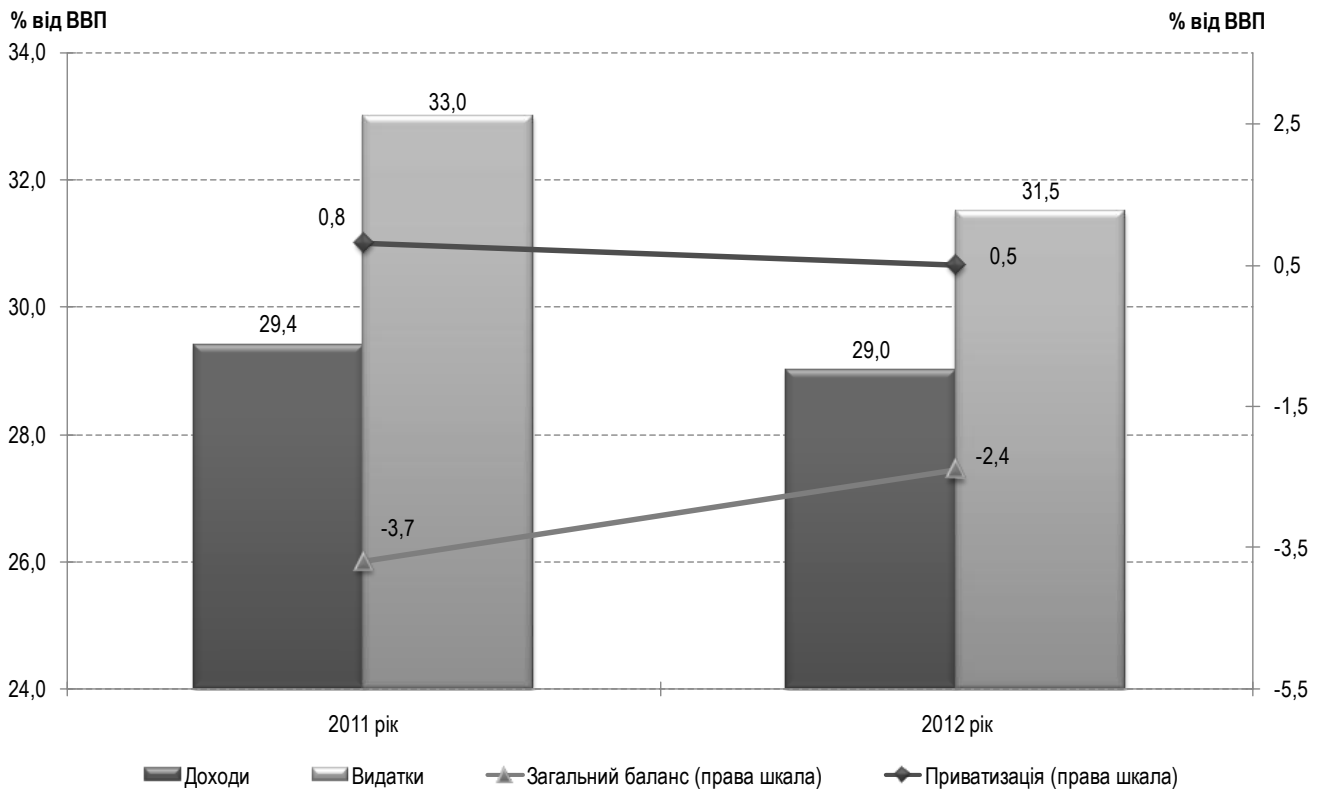


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 12. Консенсус – прогноз бюджетних показників як частки ВВП на 2011-2012 роки

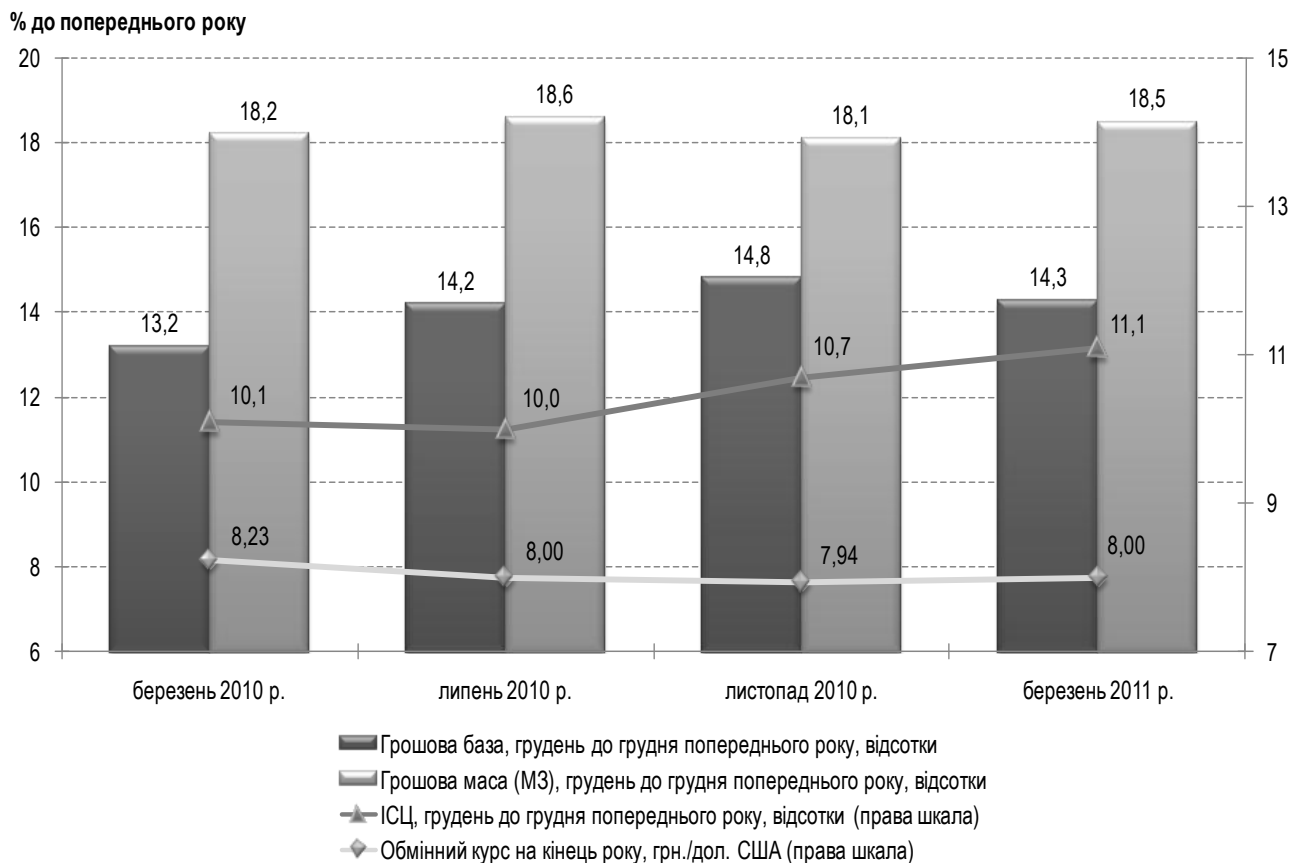


а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.

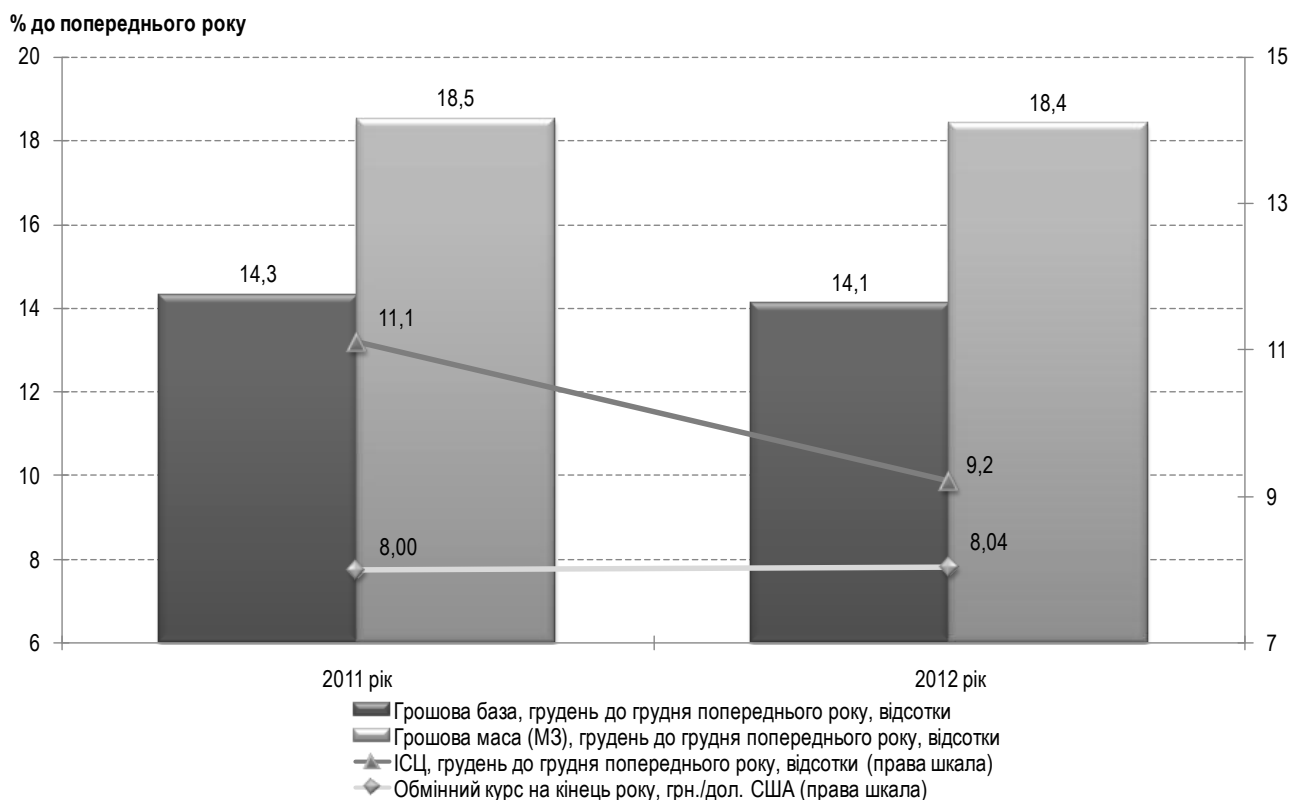


б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

Рис. 13. Консенсус – прогноз показників грошово-кредитного ринку на 2011-2012 роки



а) Прогноз на 2011 рік станом на березень 2010 р. – березень 2011 р.



б) Прогноз на 2011 та 2012 роки станом на березень 2011 р.

ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА 2013-2015 РОКИ (УСЕРЕДНЕНИЙ)

Прогноз основних макропоказників на період з 2013 по 2015 роки представлено вперше (табл. 9).

Експерти на прогностичний період передбачають зростання економіки України в межах від 3,4% до 7,7% (консенсусне значення – 5,5%). В основному передбачається, що основним важелем економічного зростання буде розширення інвестиційного попиту: усереднене значення реального приросту інвестицій (10,6% з варіацією показника від 3,2% до 18,1%) перевищує реальний приріст приватного споживання (5,8% з варіацією від 4,2% до 8,7%). В той же час, за прогнозами фахівців, досить стримано зростатимуть витрати загальнодержавного управління (консенсусна оцінка реального приросту державного споживання становить 2,7% з варіацією від 1,4% до 3,8%). Тобто, зважаючи на отриманий досвід та наслідки функціонування української економіки в умовах динамічного розширення внутрішнього споживчого попиту, на думку аналітиків, у середньостроковій перспективі як держава, так і суб'єкти економічної діяльності більшу увагу приділятимуть оновленню основних фондів, модернізації виробництва, підвищенню науково-технологічного потенціалу та зміцненню конкурентоспроможності.

Прогнозисти схиляються до думки, що середньостроковий період в основному характеризуватиметься деяким зниженням темпів інфляції: усереднені прогностичні показники індексу споживчих цін та індексу цін виробників (середні за рік) становлять 107,3% (варіація показника від 106,2% до 108,5%) та 108,4% (варіація значення від 107,4% до 109,2%) відповідно.

Не спостерігається консенсусу у середньострокових прогностичних оцінках розвитку зовнішньої торгівлі. Так, оцінки сальдо рахунку поточних операцій варіюють від “плюс” 0,2% до “мінус” 3,5% від ВВП. В той же час, експерти одностайні щодо позитивного сальдо рахунку операцій з капіталом, яке підтримуватиметься надходженням в Україну іноземного капіталу.

Також, досить різними є погляди щодо середньострокової валютно-курсової політики. Прогнози середньорічного обмінного курсу гривні до долара США на період з 2013 по 2015 роки коливаються в межах від 7,81 до 8,70 грн./дол. США (усереднене значення – 8,15 грн./дол. США).

У бюджетній сфері прогнозисти вважають, що у середньостроковому періоді видатки бюджету перевищуватимуть доходи (усереднене значення дефіциту бюджету складе 2,2% від ВВП щороку за 2013-2015 роки з варіацією показника від “мінус” 1,0% до “мінус” 4,0% від ВВП).

Ризики на 2011-2012 роки

Пропонуємо до Вашої уваги консенсус-оцінку ризиків на 2011-2012 роки.

Експерти оцінювали ризики за двома критеріями: вірогідність реалізації конкретного ризику та вплив ризику на економіку України.

Оцінка реалізації ризиків та їх впливу на економіку України проводилася за наступною шкалою.

Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
значна ймовірність (50-60%%) прояву ризику – 4; середня ймовірність (30-49%%) прояву ризику – 3; помірна ймовірність (10-29%%) прояву ризику – 2; мала ймовірність (менше 10%) прояву ризику – 1; ризик не є вірогідним – 0.	значний вплив – 4; помірний вплив – 3; слабкий вплив – 2; незначний вплив – 1; немає впливу – 0.

На основі наданих матеріалів було розраховано інтегральну оцінку ризиків як добуток оцінок вірогідності реалізації явища та впливу явища на економіку України, зважений на кількість респондентів.

Ризики на 2011 рік оцінювались вчетверте, а на 2012 рік – вперше. Вперше за існування консенсус-оцінки ризиків зовнішні та внутрішні ризики мають однакові максимальні інтегральні оцінки (12 – на 2011 рік, 10 – на 2012 рік). Інтегральна оцінка ризиків на 2011 рік майже по всіх показниках вище попередніх оцінок (станом на листопад 2010 року).

На лідируючій позиції в обох роках виявився зовнішній ризик, який був представлений експертам вперше, зокрема: «суттєве зростання вартості імпортного газу» (інтегральна оцінка 12 та 10 відповідно). Ризик «закріплення тенденції прискореного зростання цін на світових енергетичних ринках» має інтегральну оцінку 11 проти 8 у листопаді 2010 року, та 9 – на 2012 рік. Водночас експертна оцінка ризику «дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу» виявилася нижчою порівняно з оцінкою на 2012 рік (8 проти 9).

Серед внутрішніх ризиків на 2011 рік найбільшу інтегральну оцінку має ризик «нарощування негативних інфляційних очікувань населення» (інтегральна оцінка збільшилася з 10 у листопаді до 12). Поряд з цим, прогнози зменшили оцінку ризиків «поширення неплатоспроможності реального сектору економіки» та «зростання заборгованості по сплаті за житлово-комунальні послуги» – з 8 до 7 кожного, «непроведення приватизації крупних об'єктів» – з 5 до 4.

Водночас за оціненими внутрішніми ризиками на 2012 рік, найбільш вірогідними і впливовими виявилися ризики, що містяться у тарифній політиці та банківській сфері. Найбільш значущим внутрішнім ризиком експерти визнали «посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку» (інтегральна оцінка 10).

Інтегральна оцінка ризиків на 2012 рік майже по всіх показниках нижче оцінок на 2011 рік.

Таблиця 3.

Інтегральна оцінка зовнішніх ризиків на 2011-2012 роки у березні 2011 року

Зовнішні ризики	2011			2012		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Суттєве зростання вартості імпортного газу	12	3	4	10	3	4
Закріплення тенденції прискореного зростання цін на світових енергетичних ринках	11	3	4	9	3	3
Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу	8	2	3	9	3	3
Згорання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період	8	2	3	7	2	3
Погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури: чергове падіння цін на світових сировинних ринках	7	2	3	7	2	3
Неотримання запланованого фінансування від МВФ	7	2	3	7	2	3
Девальвація євро та зниження попиту у ЄС	5	2	2	5	2	2

Таблиця 4.

Інтегральна оцінка внутрішніх ризиків на 2011-2012 роки у березні 2011 року

Внутрішні ризики	2011			2012		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Нарощування негативних інфляційних очікувань населення	12	3	3	9	3	3
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для населення	11	4	3	9	3	3
Суттєве підвищення цін на природний газ для підприємств комунальної теплоенергетики	11	3	3	9	3	3
Збереження низької кредитної активності комерційних банків	11	3	3	9	3	3
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для промисловості	10	3	3	9	3	3

Внутрішні ризики	2011			2012		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування та НАК «Нафтогаз України»	10	3	3	8	3	3
Ризик «нової хвилі» дестабілізації у банківському секторі через проблему виконання кредитних зобов'язань на тлі повільного відновлення довіри до банківської системи	9	3	3	7	2	3
Отримання нижчих, ніж прогнозується, обсягів врожаю або неспроможність його вчасно і в повному обсязі зібрати через брак коштів (відсутність кредитних ресурсів, недоотримання коштів через низькі ціни на врожай минулого року)	8	2	3	7	2	3
Подальше накопичення заборгованості з відшкодування ПДВ	8	3	3	6	3	3
Посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку	7	2	3	10	3	3
Проведення значної емісії для фінансування дефіциту бюджету	7	2	3	8	2	3
Поширення неплатоспроможності реального сектору економіки	7	2	3	6	2	3
Погіршення ситуації на ринку праці: скорочення кількості зайнятих та збільшення чисельності безробітних	7	2	3	6	2	3
Зростання заборгованості по сплаті за житлово-комунальні послуги	7	3	2	6	2	2
Прийняття економічно необґрунтованих рішень щодо різкого підвищення соціальних виплат у період передвиборчої кампанії	6	2	3	9	3	3
Зростання заборгованості по заробітній платі	6	2	2	5	2	2
Зволікання з підвищенням тарифів на природний газ та комунальні послуги	5	2	3	5	2	3
Посилення ревальваційних тенденцій на валютному ринку	5	2	3	4	2	3
Непроведення приватизації крупних об'єктів	4	2	2	4	2	2

Таблиця 5.

Ризики у березні 2010 року – березні 2011 року	Інтегральна оцінка ризиків				
	2011				2012
	Березень 2010	Липень 2010	Листопад 2010	Березень 2011	Березень 2011
Зовнішні ризики					
Суттєве зростання вартості імпорту газу	-	-	-	12	10
Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу	-	-	-	8	9
Девальвація євро та зниження попиту у ЄС	-	-	-	5	5
Помірна економічна активність у світі внаслідок передчасного згорання програм зі стимулювання економіки та загострення кризових явищ в зоні Євро	-	7	9	-	-
Погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури: чергове падіння цін на світових сировинних ринках	-	6	6	7	7
Закріплення тенденції прискореного зростання цін на світових енергетичних ринках	9	8	8	11	9
Згорання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період	6	5	6	8	7
Підвищення вартості зовнішніх запозичень на тлі поглиблення кризи фінансової ліквідності на світових ринках	6	5	6	-	-
Неотримання запланованого фінансування від МВФ	3	6	6	7	7
Внутрішні ризики					
Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування та НАК «Нафтогаз України»	8	9	9	10	8
Проведення значної емісії для фінансування дефіциту бюджету	7	7	7	7	8
Непроведення приватизації крупних об'єктів	5	4	5	4	4
Подальше накопичення заборгованості з відшкодування ПДВ	6	6	6	8	6
Ризик «нової хвилі» дестабілізації у банківському секторі через проблему виконання кредитних зобов'язань на тлі повільного відновлення довіри до банківської системи	5	6	7	9	7
Збереження низької кредитної активності комерційних банків	7	8	8	11	9
Посилення ревальваційних тенденцій на валютному ринку	5	5	5	5	4
Посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку	6	6	7	7	10
Нарощування негативних інфляційних очікувань населення	7	8	10	12	9
Поширення неплатоспроможності реального сектору економіки	6	6	8	7	6
Погіршення ситуації на ринку праці: скорочення кількості зайнятих та збільшення чисельності безробітних	4	5	6	7	6
Зростання заборгованості по заробітній платі	4	5	4	6	5
Прийняття економічно необґрунтованих рішень щодо різкого підвищення соціальних виплат у період передвиборчої кампанії	-	-	-	6	9
Зростання заборгованості по сплаті за житлово-комунальні послуги	5	6	8	7	6
Суттєве підвищення цін на природний газ для підприємств комунальної теплоенергетики	9	10	11	11	9
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для населення	9	8	10	11	9
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для промисловості	-	-	-	10	9
Зволікання з підвищення тарифів на природний газ та комунальні послуги	6	4	5	5	5
Отримання нижчих, ніж прогнозується, обсягів врожаю або неспроможність його вчасно і в повному обсязі зібрати через брак коштів (відсутність кредитних ресурсів, недоотримання коштів через низькі ціни на врожай минулого року)	7	5	7	8	7
Політична нестабільність в Україні	5	4	5	-	-

**Консенсус-прогноз на 2011-2012 роки
(станом на березень 2011 року)**

Показник	2011	2012	2011		2012	
	Середнє		MIN	MAX	MIN	MAX
Реальний сектор	млн. грн.					
Номінальний ВВП	1 268 997	1 495 778	1 200 000	1 337 909	1 421 892	1 614 758
Споживання	1 050 248	1 223 531	1 013 155	1 082 307	1 149 336	1 290 000
приватне	803 197	935 194	776 200	836 567	888 800	1 014 606
державне	245 088	283 884	219 115	270 577	243 728	310 164
Валове нагромадження	257 366	325 159	229 873	277 949	290 716	358 692
Валове нагромадження основного капіталу	255 155	314 189	235 274	277 900	284 353	333 250
приватного	216 670	262 482	181 296	225 000	181 296	297 000
державного	42 951	61 320	25 000	95 487	33 000	151 173
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-36 431	-42 886	-18 744	-54 740	-9 960	-89 748
Валові національні заощадження	224 467	237 772	207 208	237 630	24 378	297 095
	індекс, рік до року					
Реальний ВВП	104,6	105,1	104,0	106,9	104,0	106,5
Споживання	104,3	105,1	102,7	105,5	102,7	109,0
приватне	105,3	105,6	103,5	107,4	104,1	108,1
державне	102,5	103,1	100,3	105,9	101,0	105,6
Валове нагромадження основного капіталу	111,3	110,2	106,2	118,0	104,5	125,0
Інфляція	індекс					
Дефлятор ВВП (середній за рік)	112,7	111,4	110,4	115,0	109,8	114,5
Індекс споживчих цін (середній за рік)	110,3	109,6	108,6	112,0	107,8	111,0
грудень до грудня попереднього року	111,1	109,2	108,9	113,8	107,5	110,4
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	116,3	113,2	112,6	122,0	110,1	118,0
грудень до грудня попереднього року	116,5	112,7	112,5	120,0	108,9	117,0
Зовнішній сектор	млн. дол. США					
Рахунок поточних операцій	-3 650	-4 354	-1 369	-6 243	-10 619	50
Обсяг експорту товарів та послуг	80 627	90 980	73 377	91 374	81 449	110 258
Обсяг імпорту товарів та послуг	85 178	96 386	75 720	98 216	83 092	121 477
Баланс доходів	-2 323	-2 438	-1 800	-3 013	-2 000	-2 850
Офіційні трансферти (нетто)	3 224	3 490	2 500	3 533	2 700	4 062
Сальдо рахунку операцій з капіталом	6 094	6 228	-2 000	11 000	-2 000	11 644
Прямі іноземні інвестиції	6 348	6 510	5 300	9 000	4 500	9 000
Зовнішній сектор	у відсотках до ВВП					
Рахунок поточних операцій	-2,3	-2,3	-3,7	-0,9	-5,3	0,0
Обсяг експорту товарів та послуг	50,5	48,8	45,8	54,4	43,4	54,6
Обсяг імпорту товарів та послуг	53,4	51,7	47,2	58,5	44,5	60,2
Баланс доходів	-1,5	-1,3	-1,1	-1,9	-1,1	-1,5
Офіційні трансферти (нетто)	2,0	1,9	1,6	2,3	1,5	2,1

Показник	2011	2012	2011		2012	
	Середнє		MIN	MAX	MIN	MAX
Сальдо рахунку операцій з капіталом	3,8	3,3	-1,3	6,8	-1,1	6,4
Прямі іноземні інвестиції	4,0	3,5	3,3	5,6	2,5	4,7
Зовнішній сектор	у відсотках, рік до року					
Обсяг експорту товарів та послуг	117,8	112,8	108,7	132,5	109,0	120,7
Обсяг імпорту товарів та послуг	117,9	113,0	107,0	135,2	105,0	123,7
Обмінний курс, грн./дол. США						
Середній	7,95	8,03	7,80	8,10	7,70	8,50
На кінець періоду	8,00	8,04	7,80	8,40	7,70	8,70
Зведений бюджет	млн. грн.					
Всі доходи	372 637	434 066	357 286	396 937	412 897	474 237
Всі видатки	419 387	470 510	401 462	447 778	390 438	514 606
Загальний баланс	-46 750	-36 444	-39 330	-60 000	-70 000	35 265
Приватизація	10 683	7 392	5 000	16 000	2 000	10 000
Зведений бюджет	у відсотках до ВВП					
Всі доходи	29,4	29,0	28,7	30,0	27,7	30,0
Всі видатки	33,0	31,5	32,1	35,0	26,7	33,5
Загальний баланс	-3,7	-2,4	-3,1	-5,0	-4,7	2,4
Приватизація	0,8	0,5	0,4	1,2	0,1	0,7
Гроші та кредит						
Грошова база (на кінець періоду), млн. грн.	258 721	292 104	250 381	265 000	250 381	330 000
грудень до грудня попереднього року, %	14,3	14,1	12,0	17,4	7,9	24,5
Грошова маса (М3) (на кінець періоду), млн. грн.	706 572	837 415	679 900	747 340	763 300	941 648
грудень до грудня попереднього року, %	18,5	18,4	14,1	25,0	11,5	28,8
Середньозважена середньорічна ставка за кредитами комерційних банків в національній валюті, %	13,9	12,8	11,0	17,0	9,0	16,0
Валові міжнародні резерви НБУ, млн.дол.США	38 872	41 975	32 500	43 000	30 000	49 123
Соціальні показники						
Наявне населення, млн. осіб	45,7	45,5	45,6	45,8	45,4	45,7
зміни у % до попереднього року	99,6	99,7	99,6	99,7	99,6	99,8
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	2 523	2 853	2 350	2 640	2 500	3 150
Наявні доходи населення, млрд. грн.	937	1 122	899	1 000	1 019	1 300
Реальні наявні доходи населення, % зміна до попереднього року	5,4	5,6	2,5	8,1	2,0	9,7

**Динаміка консенсус-прогнозу на 2011 рік
(березень 2010 – березень 2011)**

Показник	березень 2010	липень 2010	відхилення (липень 2010 / березень 2010)	листопад 2010	відхилення (листопад 2010 / липень 2010)	березень 2011	відхилення (березень 2011 / листопад 2010)
Реальний сектор, млн. грн.							
Номінальний ВВП	1 244 736	1 268 958	+1,9%	1 269 970	+0,1%	1 268 997	-0,1%
Споживання	1 004 024	1 028 317	+2,4%	1 036 661	+0,8%	1 050 248	+1,3%
Валове нагромадження	254 540	236 084	-7,3%	247 390	+4,8%	257 366	+4,0%
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-16 431	-11 085	-5 346	-20 378	+9 293	-36 431	+16 053
Валові національні заощадження	243 469	247 094	+1,5%	231 795	-6,2%	224 467	-3,2%
<i>Індекс, рік до року</i>							
Реальний ВВП	104,7	104,8	+0,1 в.п.	104,6	-0,2 в.п.	104,6	0
Споживання	104,5	104,3	-0,2 в.п.	103,6	-0,7 в.п.	104,3	+0,7 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу	109,3	108,8	-0,5 в.п.	111,1	+2,3 в.п.	111,3	+0,2 в.п.
Інфляція, індекс							
Індекс споживчих цін (середній за рік)	110,6	110,6	0	110,8	+0,2 в.п.	110,3	-0,5 в.п.
грудень до грудня попереднього року	110,1	110,0	-0,1 в.п.	110,7	+0,7 в.п.	111,1	+0,4 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	111,5	113,5	+2,0 в.п.	112,4	-1,1 в.п.	116,3	+3,9 в.п.
грудень до грудня попереднього року	111,1	113,4	+2,3 в.п.	113,1	-0,3 в.п.	116,5	+3,4 в.п.
Зовнішній сектор, млн. дол. США							
Рахунок поточних операцій	-999	-441	-558	-1 724	+1 283	-3 650	+1 926
Обсяг експорту товарів та послуг	68 924	72 109	+4,6%	75 097	+4,1%	80 627	+7,4%
Обсяг імпорту товарів та послуг	70 942	73 595	+3,7%	77 622	+5,5%	85 178	+9,7%
Прямі іноземні інвестиції	6 628	6 677	+49	6 049	-628	6 348	+299
Зовнішній сектор, % до ВВП							
Рахунок поточних операцій	-0,7	-0,3	-0,4 в.п.	-1,1	+0,8 в.п.	-2,3	+1,2 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг	45,4	45,4	0	47,1	+1,7 в.п.	50,5	+3,4 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	46,8	46,3	-0,5 в.п.	48,7	+2,4 в.п.	53,4	+4,7 в.п.
Прямі іноземні інвестиції	4,4	4,2	-0,2 в.п.	3,8	-0,4 в.п.	4,0	+0,2 в.п.
Зовнішній сектор, % рік до року							
Обсяг експорту товарів та послуг	111,9	112,8	+0,9 в.п.	112,2	-0,6 в.п.	117,8	+5,6 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	112,4	113,6	+1,2 в.п.	113,1	-0,5 в.п.	117,9	+4,8 в.п.
Обмінний курс, грн./дол. США							
Середній	8,20	7,98	-2,7%	7,97	-0,1%	7,95	-0,3%
На кінець періоду	8,23	8,05	-2,2%	7,94	-1,3%	8,00	+0,7%
Зведений бюджет, млн. грн.							
Всі доходи	377 835	393 965	+4,3%	393 386	-0,1%	372 637	-5,3%
Всі видатки	413 808	438 006	+5,8%	439 158	+0,3%	419 387	-4,5%
Загальний баланс	-35 973	-44 041	+8 068	-45 771	+1 730	-46 750	+979
Приватизація	4 648	8 105	+3 457	12 216	+4 111	10 683	-1 533
Зведений бюджет, % до ВВП							
Всі доходи	30,4	31,0	+0,6 в.п.	31,0	0	29,4	-1,6 в.п.
Всі видатки	33,2	34,5	+1,3 в.п.	34,6	+0,1 в.п.	33,0	-1,6 в.п.
Загальний баланс	-2,9	-3,5	+0,6 в.п.	-3,6	+0,1 в.п.	-3,7	+0,1 в.п.
Приватизація	0,4	0,7	+0,3 в.п.	1,0	+0,3 в.п.	0,8	-0,2 в.п.
Гроші та кредит							
Грошова база (на кінець періоду), млн. грн.	251 826	277 127	+10,0%	258 494	-6,7%	258 721	+0,1%
грудень до грудня попереднього року, %	13,2	14,2	+1,0 в.п.	14,8	+0,6 в.п.	14,3	-0,5 в.п.
Грошова маса (М3) (на кінець періоду), млн. грн.	668 792	681 860	+2,0%	689 553	+1,1%	706 572	+2,5%
грудень до грудня попереднього року, %	18,2	18,6	+0,4 в.п.	18,1	-0,5 в.п.	18,5	0,4 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	2 502	2 612	+4,4%	2 620	+0,3%	2 523	-3,7%

**Відхилення консенсус-прогнозів на 2011 та 2012 роки
(станом на березень 2011)**

Показник	консенсус-прогноз на 2011 рік станом на березень 2011	консенсус-прогноз на 2012 рік станом на березень 2010	відхилення (2012 від 2011)
Реальний сектор , млн. грн.			
Номінальний ВВП	1 268 997	1 495 778	+17,9%
Споживання	1 050 248	1 223 531	+16,5%
Валове нагромадження	257 366	325 159	+26,3%
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-36 431	-42 886	+6 456
Валові національні заощадження	224 467	237 772	+5,9%
<i>Індекс, рік до року</i>			
Реальний ВВП	104,6	105,1	+0,5 в.п.
Споживання	104,3	105,1	+0,8 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу	111,3	110,2	-1,1 в.п.
Інфляція , індекс			
Індекс споживчих цін (середній за рік)	110,3	109,6	-0,7 в.п.
грудень до грудня попереднього року	111,1	109,2	-1,9 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	116,3	113,2	-3,1 в.п.
грудень до грудня попереднього року	116,5	112,7	-3,8 в.п.
Зовнішній сектор , млн. дол. США			
Рахунок поточних операцій	-3 650	-4 354	+705
Обсяг експорту товарів та послуг	80 627	90 980	+12,8%
Обсяг імпорту товарів та послуг	85 178	96 386	+13,2%
Прямі іноземні інвестиції	6 348	6 510	+163
Зовнішній сектор , % до ВВП			
Рахунок поточних операцій	-2,29	-2,34	+0,1 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг	50,5	48,8	-1,7 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	53,4	51,7	-1,7 в.п.
Прямі іноземні інвестиції	4,0	3,5	-0,5 в.п.
Зовнішній сектор , % рік до року			
Обсяг експорту товарів та послуг	117,8	112,8	-5,0 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	117,9	113,0	-4,9 в.п.
Обмінний курс , грн./дол. США			
Середній	7,95	8,03	+1,0%
На кінець періоду	8,00	8,04	+0,6%
Зведений бюджет , млн. грн.			
Всі доходи	372 637	434 066	+16,5%
Всі видатки	419 387	470 510	+12,2%
Загальний баланс	-46 750	-36 444	-10 306
Приватизація	10 683	7 392	-3 291
Зведений бюджет , % до ВВП			
Всі доходи	29,4	29,0	-0,4 в.п.
Всі видатки	33,0	31,5	-1,5 в.п.
Загальний баланс	-3,7	-2,4	-1,3 в.п.
Приватизація	0,8	0,5	-0,3 в.п.
Гроші та кредит			
Грошова база			
(на кінець періоду), млн. грн.	258 721	292 104	+12,9%
грудень до грудня попереднього року, %	14,3	14,1	-0,2 в.п.
Грошова маса (М3)			
(на кінець періоду), млн. грн.	706 572	837 415	+18,5%
грудень до грудня попереднього року, %	18,5	18,4	-0,1 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників , грн.	2 523	2 853	+13,1%

**Консенсус-прогноз на 2013-2015 роки
(станом на березень 2011 року)**

Показник	2013-2015 роки		
	Середнє	MIN	MAX
Реальний сектор			
Номінальний ВВП, млн. грн.	1 918 046	1 665 440	2 126 666
Реальний ВВП, індекс, рік до року	105,5	103,4	107,7
Інфляція		індекс	
Індекс споживчих цін (середній за рік)	107,3	106,2	108,5
грудень до грудня попереднього року	x	x	x
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	108,4	107,4	109,2
грудень до грудня попереднього року	x	x	x
Зовнішній сектор		млн. дол. США	
Рахунок поточних операцій	-3 317	-9 522	500
Обсяг експорту товарів та послуг	102 751	92 606	114 181
Обсяг імпорту товарів та послуг	106 988	93 522	116 087
Прямі іноземні інвестиції	8 240	6 000	13 000
Зовнішній сектор		у відсотках до ВВП	
Рахунок поточних операцій	-1,4	-3,5	0,2
Обсяг експорту товарів та послуг	43,6	36,2	52,1
Обсяг імпорту товарів та послуг	45,4	39,0	54,6
Прямі іноземні інвестиції	3,5	2,6	4,8
Зовнішній сектор		у відсотках, рік до року	
Обсяг експорту товарів та послуг	111,2	106,2	118,6
Обсяг імпорту товарів та послуг	111,4	107,0	122,8
Обмінний курс, грн./дол. США			
Середній	8,15	7,81	8,70
На кінець періоду	8,08	8,00	8,20
Зведений бюджет		у відсотках до ВВП	
Всі доходи	26,4	23,0	31,0
Всі видатки	28,6	24,0	32,6
Загальний баланс	-2,2	-1,0	-4,0
Приватизація	0,2	0,1	0,4
Гроші та кредит			
Грошова база (на кінець періоду), млн. грн.	383 449	325 150	463 000
грудень до грудня попереднього року, %	13,7	10,5	17,0
Грошова маса (М3) (на кінець періоду), млн. грн.	1 169 686	1 018 456	1 386 000
грудень до грудня попереднього року, %	18,3	14,0	22,2
Валові міжнародні резерви НБУ, дол. млн. США	44 471	31 000	53 330
Соціальні показники			
Наявне населення, млн. осіб	45,3	45,1	45,5
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	3 465	2 700	4 116

Методологічні пояснення до таблиць 6, 7, 8 та 9:

Агреговані номінальні величини розраховані як просте середнє суми відповідних показників, наданих усіма прогнозуючими організаціями-учасниками 'Консенсус прогноз' опитування.

Для того, щоб середні (консенсусні) значення агрегованих номінальних величин дорівнювали сумі своїх компонент, середні значення структурних показників (таких, наприклад, як споживання та інвестиції) розраховано непрямо – за допомогою часток цих компонент від агрегованої величини. Наприклад, якщо є відомою середня вага споживання у ВВП, номінальне значення споживання дорівнюватиме добутку цієї ваги та значення середнього консенсусного ВВП, отриманого як просте середнє.

Індекси розраховані як просте середнє суми відповідних показників, наданих усіма організаціями.

Середні значення величин, що прогнозуються як відсоток від ВВП (зокрема, показники зовнішнього сектору та бюджету), розраховані як відношення середнього номінального значення показника до відповідного середнього значення ВВП. Показники, що прогнозуються у доларах США, розраховані як відсоток від ВВП з використанням усередненого середньорічного обмінного курсу.

Темпи росту грошових агрегатів у прогнозі на 2011 рік (станом на березень 2011 року) розраховані як відношення простого середнього номінального значення, отриманого з експертних прогнозних показників учасників, до фактичного значення відповідного показника за 2010 рік, а на 2012 рік – як відношення простого середнього номінального значення, отриманого з експертних прогнозних показників учасників, до відповідного прогнозного показника 2011 року.

Середні значення сальдо рахунку поточних операцій розраховані як сума середніх значень статей рахунку. Середні значення дефіциту/профіциту бюджету розраховані як різниця між середніми значеннями доходів та видатків.

При підготовці консенсус-прогнозу організаціями-учасниками семінару були надані наступні матеріали:

- припущення прогнозу щодо економічної політики, яка проводитиметься у 2011-2012 роках, та деякі кількісні екзогенні параметри розвитку (наведені у таблиці 2);
- прогноз основних макроекономічних показників на 2011 та 2012 роки;
- додаткові текстові пояснення окремих організацій щодо припущень прогнозу;
- експертна оцінка ризиків на 2010-2011 роки (наведені у таблицях 3, 4 та 5).